

แนวทางในการแก้ปัญหาขัดแย้ง เรื่องคาทางจริยธรรมของการทำแท้ง

การพิจารณาตัดสินคาทางจริยธรรมของการทำแท้งของฝ่ายอนุรักษ์นิยมและฝ่ายเสรีนิยมทาง เริ่มควมคิดเกี่ยวกับความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์ แต่มุ่งหันไปในทางที่ตรงกันข้าม ฝ่ายหนึ่งถือว่าทารกในครรภ์เป็นมนุษย์ที่มีคุณค่าของชีวิต เทียบกับมนุษย์ทั่วไป แต่อีกฝ่ายหนึ่งถือว่าทารกในครรภ์มิใช่มนุษย์ หรือถึงแมจะ เป็นมนุษย์ก็มีค่าของชีวิตไม่เท่ากับมนุษย์โดยทั่วไป แนวทางในการตัดสินปัญหาความขัดแย้งในเรื่องความถูกต้องของการทำแท้งที่เป็นแบบแผนมาแต่เดิมคือการตัดสินว่าทารกในครรภ์เป็นมนุษย์หรือไม่ เริ่มเป็นตั้งแต่ตอนไหน และมีค่าชีวิต เทียบกับมนุษย์โดยทั่วไปหรือไม่ โดยถือกันว่าหากตัดสินปัญหาใดโดยง่ายก็จะเป็นการยุติปัญหาในเรื่องความถูกต้องของการทำแท้งโดยง่าย แต่ยากเพราะ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่าการขามนุษย์บริสุทธิ์เป็นการกระทำที่ผิด หากตัดสินใดว่าการทำแท้ง เป็นการขามนุษย์บริสุทธิ์หรือไม่ใดแล้วก็จะ เป็นการยุติปัญหาใด

แต่การจะตัดสินว่าทารกในครรภ์เป็นมนุษย์หรือไม่นั้น เป็นเรื่องที่ยากที่จะตัดสินลงไปให้เด็ดขาดได้ง่ายๆ เพราะสภาพของทารกในครรภ์มีความซับซ้อนยุ่งยากจากการที่กระบวนการพัฒนาของทารกในครรภ์เป็นพัฒนาการที่ต่อเนื่องไม่ขาดสายตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิเป็นหน่วยเล็กที่สุดในครรภ์อันไม่ใดมีลักษณะทั้งทางกายภาพหรือจิตภาพเหมือนมนุษย์เลย จนกระทั่งมีลักษณะทั้งทางกายภาพและจิตภาพเป็นมนุษย์ เมื่อคลอด และในสายพัฒนาการนี้ก็มี ความเปลี่ยนแปลงในแต่ละระยะอย่างรวดเร็วและชัดเจน การจะอ้างว่าทารกในครรภ์มิใช่มนุษย์ก็เป็นที่แย้งได้เพราะสิ่งที่อยู่ในครรภ์นั้นอยู่ในวิสัยที่จะพัฒนาขึ้น เป็นมนุษย์ใดหากไม่ถูกทำลายหรือเกิดเหตุผิดปกติขึ้นเสียก่อน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งทารกที่ใกล้กำหนดคลอดก็ยังมีความเป็นมนุษย์มากขึ้น เช่นมีรูปร่าง เช่นเดียวกับมนุษย์ทั่วไป มีความรู้สึกต่อความเจ็บปวด เคลื่อนไหวได้เป็น การจะอ้างว่าทารกมิใช่มนุษย์จึงจะเป็นเรื่องที่ยอมรับอย่าง

เต็มที่ไม่ได้ และในทำนองเดียวกัน การที่จะอ้างว่าทารกเป็นมนุษย์เท่าเทียมกับมนุษย์ที่เป็นผู้ใหญ่แล้วก็ยอมเป็นที่แยงไคควย เพราะทารกในครรภ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะแรกสุดของครรภ์ยังไม่มีความใกล้เคียงกับมนุษย์ทั่วไปเลย สิ่งที่มีก็คือศักยภาพที่จะพัฒนาขึ้น เป็นมนุษย์ได้ในอนาคตอันไกลเท่านั้น เป็นการแปลกที่จะถือว่าไซท์ที่ได้รับการผสมกับอสุจิ และฝังตัวอยู่ในมดลูกนั้น เป็นมนุษย์ นอกจากความยุ่งยากจากสถานภาพของทารกในครรภ์แล้วความหมายของความเป็นมนุษย์ก็ยังมีส่วนทำให้ปัญหาความเป็นมนุษย์ของทารก เป็นปัญหาที่ตัดสินยากควย ก่อนที่จะกล่าวถึงปัญหาเรื่องความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์อันเป็นแนวทางในการพิจารณาปัญหาความถูกต้องของการทำแท้ง สิ่งที่ต้องกล่าวถึงก่อนคือความหมายของความเป็นมนุษย์

ความหมายของความเป็นมนุษย์

ในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันตามปกติทั่วไป เราอาจจะทราบไคควยสามัญสำนักทางการใช้ภาษาว่าโดยทั่วไปมนุษย์หมายถึงอะไร แต่หากจะให้นิยามมนุษย์อย่างรัดกุมลึกซึ้ง หรือให้บอกขอบเขตถึงความ เป็นมนุษย์ที่ชัดเจน เกิดขาดเราจะพบว่า เป็นเรื่องที่ทำไคยาก เมื่อมองถึงความหมายของความเป็นมนุษย์ให้ลึกซึ้งลงไป เราจะพบว่าความหมายของความเป็นมนุษย์ผันแปรไปในแต่ละสาขาวิชาที่ศึกษา เกี่ยวกับ เรื่องมนุษย์แล้วแต่ว่าวิชานั้น จะศึกษามนุษย์ในแง่มุมไหน เพราะมนุษย์จักเป็นสัตว์โลกที่มีวิวัฒนาการมาอยู่ในระดับที่สูงกว่าสัตว์โลกอื่น ๆ จึงมีแง่มุมที่จะให้ศึกษาไคมาก แต่ละสาขาวิชาที่ศึกษา เรื่องมนุษย์ก็จะมีขอบเขตถึงความ เป็นมนุษย์แตกต่างกันออกไป

ในวิชาการทางสาขาวิทยาศาสตร์ที่ศึกษาในเรื่องชีวิต คือชีววิทยา การให้ความหมายแก่ความเป็นมนุษย์อาจจะไม่เป็นเรื่องที่ยากมากนัก เพราะวิชานี้ศึกษามนุษย์เพียงในแง่ชีวภาพในฐานะที่เป็นสิ่งมีชีวิตประเภทหนึ่งซึ่งอยู่ในอาณาจักรสัตว์ การให้ความหมายของความเป็นมนุษย์จึงยึดถือโครงสร้างทางชีวภาพเป็นสำคัญ อาจให้ความหมายไคโดยการแบ่งแยกประเภทสัตว์ความมนุษย์ เป็นสัตว์ประเภทไหนจากระโนลงมาตั้งแต่ว่า เป็นสัตว์โนไฟลัม คอโรคาตาจนถึงว่าอยู่ในสกุล โฮโม ซาเปียนส์ แยกออกจากสัตว์อื่น ๆ ไคโดยโครงสร้างและ

วิวัฒนาการที่สูงกว่า ความหมายและขอบซึ่งถึงความ เป็นมนุษย์ในทางชีววิทยาจึงมีความรัก
 กุมและชัดเจนคายตัวมากกว่า ในวิชาการทางสาขาสังคมศาสตร์การให้ของซึ่งหรือกำหนด
 ความหมายของความ เป็นมนุษย์ต้องพบกับความยุ่งยากซับซ้อนมากกว่า เพราะไม่ได้เป็นศึกษา
 มนุษย์เพียงในแง่ชีวภาพเช่นชีววิทยา แต่เน้นหนักในเรื่องบุคคลิกภาพ ลักษณะอุปนิสัย พฤติ-
 กรรม การแสดงบทบาทในสังคม ตลอดจนวิวัฒนาการในทางวัฒนธรรมและอารยธรรมเป็น
 สำคัญ แมว่าความหมายของความ เป็นมนุษย์ในทางสังคมศาสตร์จะมีส่วนอ้างอิงกับความ
 หมายในทางชีววิทยา แต่เน้นหนักในเรื่องการแสดงบทบาทได้อย่างมนุษย์ มีส่วนอ้างอิงกับ
 บุคคลิกภาพและอุปนิสัยที่ไต่จากกระบวนการถ่ายทอดของสังคม¹

แม้ในวิชาการทางสาขาสังคมศาสตร์เอง ความหมายและขอบซึ่งก็จะเป็นแปรย่อย
 ออกไป เช่น จิตวิทยาก็จะเน้นหนักในเรื่องโครงสร้างของจิต ความสำนึก อารมณ์หรือพฤทิ-
 กรรม มานุษยวิทยาก็เน้นหนักในเรื่องวิวัฒนาการของวัฒนธรรมและอารยธรรม สังคมวิทยา
 ก็เน้นในเรื่องการแสดงบทบาทในสังคม การรวมกลุ่ม เป็นต้น การสรุปความหมายและขอบ
 ซึ่งถึงความ เป็นมนุษย์จึงไม่อาจทำได้โดยปราศจากปัญหาคลุมเครือ เพราะยังต้องพบกับ
 ปัญหาว่า ความ เป็นมนุษย์ เป็นลักษณะที่มนุษย์มีร่วมกับสัตว์อื่นหรือ เป็นลักษณะที่แยกจากสัตว์อื่น
 อย่างเด็ดขาด เป็นสิ่งที่มีความคง แยกตัวขึ้นในครรภ์หรือ เป็นสิ่งที่ต้องบรรลึง เอาที่หลังจาก
 การแสดงบทบาทในสังคม เป็นสิ่งที่ เป็นรูปธรรมหรือนามธรรม เป็นสิ่งที่มีความคงที่ตายตัว
 หรือเปลี่ยนแปลงได้²

ยิ่งกว่านี้ ในขอบข่ายของศาสนาและเทววิทยา เรื่องของความ เป็นมนุษย์จะยิ่ง
 เป็นเรื่องซับซ้อนขึ้นอีก เพราะในสาขานี้จะถือเอา เรื่องของจิตและวิญญาณ เป็นขอบซึ่งถึง
 ความ เป็นมนุษย์ โดยถือว่าสิ่งดังกล่าว เป็นสาระสำคัญของความ เป็นมนุษย์ เรื่องของจิต

¹ Julius Gould and William L. Kolb, ed. Dictionary of the Social Sciences, (New York: The MacMillan Company, 1965), p. 400.

² Ibid. pp. 306-307.

วิญญาณหรือตัวตน เป็น เรื่องนามธรรมที่ไม่อาจ เห็นแจ้งได้โดยการประจักษ์โดยตรง แต่มี ลักษณะ เป็น เรื่องที่จะทราบได้โดยทาง เก็งความ ของซึ่งถึงความเป็นมนุษย์ในทางศาสนาและ เทววิทยาจึง เป็น เรื่องที่ เขาใจยากไปในอีกแบบหนึ่ง เมื่อแต่ละสาขาวิชาการที่ศึกษาใน เรื่องของมนุษย์ก็ถือแง่ที่แตกต่างกัน เป็นของซึ่งถึงความเป็นมนุษย์ บัญญัติว่าทารกในครรภ์ เป็นมนุษย์หรือไม่จึง เป็นปัญหาที่ยากจะตัดสินให้เด็ดขาด

ความหมายอื่น เป็นของซึ่งตัดสินความ เป็นมนุษย์จากทัศนะของสาขาวิชาการที่ศึกษา เรื่องที่เกี่ยวกับมนุษย์อาจพิจารณาจัดได้เป็นสองประเภท คือ

ก. ความหมายโดยโครงสร้าง (structure) เป็นความหมายจากการ ตัดสินความ เป็นมนุษย์โดยโครงสร้าง ไม่ว่าจะโดยทาง อิงกับข้อเท็จจริงจากการประจักษ์ หรือโดยการ เก็งความก็ตาม เช่นความหมายของความ เป็นมนุษย์ในทางชีววิทยาซึ่งถือว่า เมื่อตัวหนึ่งมีโครงสร้างทางกายภาพหรือจิตภาพครบตามหลัก เกณฑ์ทางชีววิทยาที่บ่งชี้ถึง ความเป็นมนุษย์ ชีวทัศน์ก็เป็นชีวคนมนุษย์ อัน เป็นการตัดสินจากโครงสร้างโดยการประจักษ์ หรือความหมายของมนุษย์ในทางศาสนาหรือ เทววิทยาที่มักถือว่า เมื่อตัวหนึ่งมีจิตวิญญาณหรือ ตัวตนของมนุษย์อัน เป็นสภาวะของความ เป็นมนุษย์ชีวทัศน์ก็เป็นชีวคนมนุษย์ มีความ เป็นมนุษย์ อัน เป็นการตัดสินจากโครงสร้างโดยการ เก็งความ ผู้ที่ตัดสินความ เป็นมนุษย์โดยโครงสร้าง มักจะถือว่าความ เป็นมนุษย์เป็น สิ่ง เป็นคุณสมบัติที่ตายตัว เป็นสิ่งที่ได้รับการ ประสิทธิ์ประสาท (endowment) มาจากธรรมชาติ หรือจากพระผู้เป็น เจมาตั้งแต่ตนแล้ว เป็นคุณลักษณะ อันหนึ่งซึ่งตายตัวไม่ผันแปร เน้นความเป็นมนุษย์ในเชิงปริมาณ (quantitative aspect) มากกว่าเชิงคุณภาพ (qualitative aspect)

ข. ความหมายโดยการมีบทบาท (function) เป็นความหมายจากการ ตัดสินความ เป็นมนุษย์ในแง่ที่เป็น "บุคคล" พิจารณาในแง่บุคลิกภาพ สมรรถภาพ, ลักษณะ นิสัยและการแสดงบทบาทใดเหมาะสมกับความ เป็นมนุษย์ มีส่วนอาจอิงกับสังคมโดยรวม เช่น ถือว่า เมื่อตัวหนึ่งสามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างมนุษย์ สิ่งนั้นก็ เป็นมนุษย์ เป็นคน การตัดสินความ เป็นมนุษย์ตามนัยนี้จะไม่ถือว่าความ เป็นมนุษย์ เป็นสิ่งที่ได้รับการ สอดใส่มาแต่ เดิมและไม่มีการผันแปร แต่จะถือว่าความ เป็นมนุษย์ เป็นสิ่งที่วิวัฒนาการขึ้นภายหลัง เป็นสิ่งที่ค้น

บรรลุถึง (achievement) เอาในกระบวนการชีวิต การตัดสินความเป็นมนุษย์ตามนี้ เน้นลักษณะความเป็นมนุษย์ในเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ การตัดสินความเป็นมนุษย์ตามนี้ เป็นเรื่องที่ยากกว่า เพราะต้องพิจารณาถึงคุณภาพชีวิตด้วย เมื่อเอามาตรตัดสินความเป็นมนุษย์ของทารกจึงต้องพบกับปัญหาว่าต้องมีคุณภาพชีวิตในขั้นใดจึงจะจัดว่าเป็นมนุษย์ได้

หากจะแบ่งความหมายของความเป็นมนุษย์ออกเป็นประเภทอย่างกว้าง ๆ ตามสาขาวิชาการที่ศึกษา เรื่องของมนุษย์ อาจกล่าวได้ว่ามีความีสองประเภท คือ ความเป็นมนุษย์ในแง่ชีววิทยา (biological human life) และความเป็นมนุษย์ในแง่บุคคล (personal human life) ความหมายแบบแรกใช้ในขอบเขตของข้อเท็จจริงตามนัยของวิทยาศาสตร์ และมักตัดสินโดยโครงสร้าง ส่วนความหมายแบบหลังมักใช้ในขอบเขตของสังคมวิทยาและมักตัดสินโดยการมีบทบาท

จากการที่ความหมายและขอบข่ายของความเป็นมนุษย์มีแง่มุมแบ่งได้เป็นสองนัยจึงกล่าวได้ว่า ทำให้ความไม่รัดกุมของบางข้อ โดยเฉพาะ เมื่อพิจารณาความเป็นมนุษย์ของทารก การที่ชีวิตหนึ่ง ๆ จะเป็นชีวิตมนุษย์นั้นมีคุณสมบัติเป็นขอบข่ายจำนวนหนึ่งซึ่งกำหนดโดยยากกว่าต้องมีเท่าไรจึงจะเพียงพอและจำเป็นสำหรับจะตัดสินว่าชีวิตนั้น เป็นชีวิตมนุษย์ โดยเฉพาะเมื่อเป็นการตัดสินเพื่อโอกาสและความสำคัญ เมื่อชีวิตนั้นมีคุณสมบัติบางอย่างที่แสดงถึงความเป็นมนุษย์และขาดคุณสมบัติบางอย่างไปก็จะมีปัญหาว่าคุณสมบัติที่มันมี เพียงพอที่จะตัดสินว่าชีวิตนั้น เป็นชีวิตมนุษย์หรือไม่ สถานภาพของทารกในครรภ์ตกอยู่ในปัญหาดังกล่าวนี้ ทารกในครรภ์มีคุณสมบัติบางอย่างที่แสดงถึงความเป็นมนุษย์ เช่น ก่อตัวขึ้นในครรภ์มนุษย์ เริ่มมีโครงสร้างทางกายภาพอย่างมนุษย์ แต่ขาดคุณสมบัติบางอย่าง เช่น ยังไม่มีความรู้สึกนึกคิดอย่างมนุษย์ ยังไม่อาจมีพฤติกรรมหรือแสดงบทบาทใดอย่างมนุษย์ จึงมีปัญหว่าคุณสมบัติบางประการที่ทารกมีนั้น เพียงพอที่จะตัดสินว่าทารกเป็นมนุษย์หรือไม่ ปัญหาเรื่องความเป็นมนุษย์ของทารก อันเป็นปัญหาแก่นในการพิจารณาความถูกต้องของการทำแท้งจึงควรได้รับการวิเคราะห์จากทัศนะของสองฝ่ายที่ขัดแย้งกัน เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาเรื่องความถูกต้องของการทำแท้ง

ทารกในครรภ์เป็นมนุษย์หรือไม่

ในปัญหาเรื่องความเป็นมนุษย์ แม้นครดที่ เป็นผู้ใหญ่แล้วก็ยังมีปัญหาอยู่ว่าคุณ - สมบัติอัน เป็นสาระสำคัญของความเป็นมนุษย์คืออะไรกันแน่ เรื่องความเป็นมนุษย์ของทารกใน ครรภ์จึงมีปัญหายิ่งไปกว่า เพราะสภาพของทารกในครรภ์นั้นจัดได้ว่า เป็นกรณีคาบ เกี้ยว (borderline case) เป็นกรณีระหว่างกรณีที่ยัง ไม่มีบุคคลคนใหม่กับการมีเอ็กต์ - บุคคลที่ทาง หากจากมารดา เพิ่มขึ้นในสังคม ในประเด็นที่ว่าทารกในครรภ์เป็นมนุษย์หรือไม่ นี้ ดูเหมือนว่า เป็นการยากที่จะตอบง่าย ๆ ว่า "เป็น" หรือ "ไม่เป็น" ได้โดยที่ไม่อาจโต้แย้ง แต่ละฝ่าย คือฝ่ายอนุรักษนิยม เสรีนิยม และฝ่าย เป็นกลาง ๆ ต่างก็มีเหตุผลของตนใน การที่จะอ้างว่าทารกในครรภ์เป็นหรือไม่ เป็นมนุษย์ตั้งแต่ระยะ ไทของครรภ์ เพื่อสนับสนุน ทัศนะของตนในเรื่องความถูกต้องของการทำแท้ง มติเกี่ยวกับความเป็นมนุษย์ของทารกใน ครรภ์ของแต่ละฝ่ายจึงควร ใ้รับการพิจารณาศึกษา ก่อนที่จะตัดสินว่าทารกในครรภ์เป็น มนุษย์หรือไม่ ในขั้นไหนอย่างไร

ก. ความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์ในทัศนะของฝ่ายอนุรักษนิยม

ทั้งโลกต่างมา แดกคนแล้วว่าฝ่ายอนุรักษนิยมมีมติว่าทารกในครรภ์เป็นมนุษย์มาตั้งแต่ เคิมแล้ว และจากมตินี้ก็ ไ้เห็นว่าการทำแท้ง เป็นการกระทำที่ผิด มติ ที่ว่าทารกในครรภ์เป็นมนุษย์มาตั้งแต่ เคิมนี้ เป็น เพราะถือว่าความเป็นมนุษย์ เป็นสิ่งที่ได้รับการ ประสิทธิ์ประสาทมาตั้งแต่ เคิมคน เน้นเฉพาะในแง่ ปริมาตรของความ เป็นมนุษย์ โดยไม่คำนึง ถึง คุณภาพ และตัดสินความเป็นมนุษย์โดยโครงสร้าง ไม่คอยคำนึง ถึงการมีบทบาท (v. supra, p. 49) และให้ความสำคัญกับ เรื่องของศักยภาพ (potentiality) มากโดยถือว่า สิ่งที่มีศักยภาพที่จะ เป็นมนุษย์ได้ในสายพัฒนาการตามปรกติย่อม เป็นมนุษย์หรือมีค่า เท่ากับ มนุษย์

ทัศนะแบบอนุรักษนิยมจะถือว่าทารกในครรภ์เริ่มมีความ เป็นมนุษย์มาตั้งแต่ ขณะแรก ของการตั้งครรภ์ คือตั้งแต่ เริ่มปฏิสนธิขึ้นในครรภ์ เมื่ออสุจิผสมกับไข่ หรืออย่างน้อยที่สุดก็ตั้งแต่ เมื่อมีการ เกาะตัวของไข่ที่ได้รับการผสมแล้วลงที่ผนังมดลูก (implantation) เมื่อมี

กระบวนการดังกล่าว เริ่มขึ้นตั้งแต่ฝ่ายที่ถือว่าการทำแท้งจะอาจว่านับตั้งแต่จุดเริ่มตั้ง
 กว่านั้นได้มีมนุษย์ซึ่งมีคุณค่าและความศักดิ์สิทธิ์ในชีวิตอันละเมียดมีใครขึ้นแล้วในครรภ์ การทำ
 แท้ง เป็นการข่มขืนในครรภ์นั้นจึงยอมเป็นการกระทำที่ผิด

เหตุผลที่ฝ่ายอนุรักษนิยมถือว่าทารกในครรภ์เริ่มเป็นมนุษย์ตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิขึ้นใน
 ครรภ์ เพราะฝ่ายนี้เชื่อในความคิดที่ว่าวิญญาณมนุษย์ เริ่มมีตั้งแต่ขณะแรกของการตั้งครรภ์
 (immediate animation) อันเป็นความคิดทางศาสนาและเทววิทยามาแต่โบราณแนวหนึ่ง
 เมื่อถือว่าทารกมีวิญญาณมาแต่แรกเริ่มแล้วก็สรุปว่าทารกเป็นมนุษย์มาแต่เดิมเพราะถือว่า
 วิญญาณเป็นสาระสำคัญของความเป็นมนุษย์ แมว่าจะยังเป็นปัญหาทางศาสนาและเทววิทยาอยู่
 ว่าทารกในครรภ์จะมีวิญญาณเมื่อใดกันแน่ แต่ที่เห็นอนุรักษนิยมจัดก็ยึดในทัศนะที่ว่าวิ
 ญญาณมีมาแต่แรกเริ่ม เช่นทัศนะของผู้ที่ศรัทธาความตามนัยแห่งพระอภิธรรมปิฎกในศาสนาพุทธที่ว่า
 มนุษย์ที่ปฏิสนธิขึ้นในครรภ์มารดานั้น เกิดขึ้นพร้อมกันทั้งนามและรูป นามคือร่างกายส่วนที่เป็น
 สสารและรูปคือปฏิสนธิวิญญาณแล้วสรุปว่าปฏิสนธิจิตหรือปฏิสนธิวิญญาณมีมาตั้งแต่แรกเริ่ม
 ปฏิสนธิขึ้นในครรภ์ หรือความเห็นของปราชญ์บางท่านในศาสนาคริสต์ (v. supra p. 31)

ความเห็นที่ว่าทารกในครรภ์เป็นมนุษย์มาตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิด้วยเหตุผลทางศาสนา
 และเทววิทยามาแต่โบราณนั้น ใ้รับการสนับสนุนจากเหตุผลทางวิชาการพันธุศาสตร์ (gene
 tics) ในปัจจุบัน อันทำให้ฝ่ายอนุรักษนิยมถือความคิดพื้นฐานของฝ่ายนี้ได้รับการพิสูจน์
 อย่างชัดเจนแล้ว หลักเกณฑ์ทางพันธุศาสตร์ถือว่ามนุษย์แต่ละคน เริ่มมีขึ้น เมื่อมีการถ่ายทอด
 ยีน (gene) จากบิดามารดา การรวมตัวระหว่างโครโมโซม (chromosome) ของบิดามาร
 ดาจะทำให้เกิดยีนอันเป็นของมนุษย์คนใหม่ขึ้น ซึ่งแบบของยีน (genotype) ของแต่ละคน
 จะเป็นแบบเฉพาะของแต่ละคนโดยไม่มีโอกาสที่จะซ้ำกันเลย ยกเว้นในกรณีของฝาแฝดแท้
 (identical twin) ซึ่งทั้งคู่จะมีแบบของยีนเหมือนกัน เพราะเกิดจากไข่และอสุจิ
 ชุดเดียวกัน แต่เกิดการแยกตัวขึ้นทีหลัง กระบวนการถ่ายทอดยีนนี้เกิดขึ้นในขณะแรกของการ

¹ แสง จันทร์งาม, "การทำแท้งกับพุทธศาสนา," วารสารมนุษยศาสตร์ 6 (กัน
 ายน 2518): 3.

ตั้งครรภ์ จึงสรุปไปว่าชีวิตในครรภ์นั้น เป็นมนุษย์มาตั้งแต่แรกเริ่ม เพราะในขณะแรกของการตั้งครรภ์นั้นชีวิตใหม่จะได้รับการถ่ายทอดขึ้น ซึ่งเป็นแบบเฉพาะตัว ขอบเขตในเรื่องยีนนี้ จะกำหนดลักษณะของชีวิต เป็นเรื่องทางชีววิทยาที่บ่งชี้ว่าชีวิตนั้นจะพัฒนาขึ้นเป็นมนุษย์ ชีวิตที่มีแบบของยีน เป็นมนุษย์ยอมเป็นมนุษย์ พอล แรมเซย์ (Paul Ramsey) สรุปข้ออ้างจากแบบของยีนนี้ว่า

ข้ออ้างจากเรื่องแบบของยีนนี้ กล่าวไว้ว่า เป็นข้ออ้างที่มีน้ำหนักสำคัญอยู่หนึ่ง มนุษย์แต่ละคนมีเอกลักษณ์ที่ไม่อาจมีใคร เหมือนซ้ำใครอัน เริ่มมีขึ้นครั้งแรกในฐานะที่เป็นหน่วยขนาดเล็กจิ๋วมาด่อน เป็นส่วนที่ไต่มาจากหน่วยอนุภาคจิ๋วไปยังกว่าซึ่งมีอยู่ในแหล่งยีนของบิดามารดาตามปกติ จึงอ้างไปว่ามนุษย์เริ่มมีขึ้นในขณะแรกของการตั้งครรภ์

เหตุผลจากการใช้หลัก เกณฑ์ เรื่องแบบของยีน เป็นข้อสนับสนุนแนวคิดที่ว่าทารกในครรภ์เป็นมนุษย์มาแต่แรกเริ่ม เป็นเหตุผลที่มีน้ำหนักอันหนึ่งของฝ่ายอนุรักษนิยมในเรื่องการฆ่าแท้ง มีส่วนสนับสนุนทัศนะทาง เทววิทยาและศาสนาวาทกรรมกับความคิดแบบวิทยาศาสตร์ แต่อย่างไรก็ตาม มิใช่ว่าปัญหาในเรื่องความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์ได้รับการตัดสินเด็ดขาดลงไปแล้วอย่างเต็มที่ ของซึ่งถึงความ เป็นมนุษย์ตามหลักพันธุศาสตร์ เป็นเพียงการตัดสินจากข้อเท็จจริงในขอบเขตของวิทยาศาสตร์เท่านั้น จึงตัดสินใจเฉพาะความเป็นมนุษย์ในแง่ชีววิทยา แต่ความเป็นมนุษย์ในแง่ที่เป็นบุคคลนั้นหลัก เกณฑ์นี้อาจตัดสินให้เป็นที่ยอมรับได้เต็มที่ หลักนี้อาจจะใช่ได้เต็มที่ในขอบเขตของข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ซึ่งมักจะมักถูก เกณฑ์ที่ตายตัว แต่เมื่อใช้ในขอบเขตของสังคมศาสตร์ซึ่งแม้จะว่าข้อเท็จจริง แต่มีความผันแปรไต่มาากกว่าหลัก เกณฑ์ยอมไม่อาจตัดสินใจเด็ดขาด โดยเฉพาะในเรื่องทางจริยศาสตร์ ควบและยอมยากที่จะยอมรับได้เต็มที่ การเอาค่างทางจริยธรรมไปขึ้นต่อกับกฎ เกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์โดยสิ้นเชิงยอม เป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมนัก เรื่องของความเป็นมนุษย์ไม่ได้เป็นความคิดทางวิทยาศาสตร์ (scientific concept) แต่อย่างใด แต่เป็นความคิด

1

Paul Ramsey, "Points in Deciding about Abortion," in

The Morality of Abortion: Historical and Legal Perspectives; p. 66.

ทางสังคม ปรัชญา และจริยศาสตร์ควย ขอเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ในเรื่องนี้แต่อย่าง
 เดียวจึงไม่เพียงพอที่จะตัดสินปัญหาทางจริยธรรมของการทำแท้งได้ ดังข้อวิจารณ์ของ
 คาเนียด คัลลาฮาน (Danial Callahan) ว่า

เป็นสิ่งที่มิได้เหตุผลในอันที่จะอ้างว่าชีวิตมนุษย์ เริ่มตั้งแต่แรกของการตั้งครรภ์ แต่
 เรื่องนี้ก็เป็นเรื่องทางปรัชญาและจริยศาสตร์ควยเช่นเดียวกับที่เป็นเรื่องทางวิทยา-
 ศาสตร์ จริยอย เป็นเรื่องไม่ถกของที่จะปฏิเสธขอเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์อันได้รั
 การพิสูจน์ชัดแจ้งแล้ว แต่อย่างไรก็ตาม ในปัญหาเรื่องนี้มีคักความวาทะจริง
 แล้วชีวิตมนุษย์เป็นแต่เพียงสิ่งที่ต่อเนื่องกันไม่ขาดสายอย่างหนึ่ง ซึ่งความเปลี่ยนแปลง
 ในแต่ละขั้นที่ต่อเนื่องกันนั้นไม่อาจเห็นได้ชัด หากว่าเป็นการไม่ถกของที่จะคักความใน
 ทำนองนี้ ก็เป็นการไม่ถกของพอกันที่จะอ้างว่าขอเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์แต่อย่าง
 เดียว เท่านั้นที่เป็นบรรทัดฐานตัดสินว่าความเป็นมนุษย์เริ่มเมื่อใด¹

การตัดสินความเป็นมนุษย์ควยของซึ่งจากพันธุศาสตร์นี้หากมองความเป็นมนุษย์
 ในเชิงปริมาณแต่อย่าง เดียวก็จะเป็นที่ยอมรับได้ แต่หากพิจารณาในเชิงคุณภาพควยแล้วก็
 ยากที่จะเป็นที่ยอมรับได้ เพราะทารกในครรภ์ที่เริ่มปฏิสนธินั้น เป็นเพียงสิ่งซึ่งไม่มีคุณภาพเท่า
 กับเด็กที่คลอดแล้ว ไม่มีสมรรถภาพไม่ว่าทางกายหรือทางจิตที่ใกล้เคียงกับมนุษย์โดยทั่วไป
 เลย สิ่งเดียวที่ทารกในครรภ์ก่อนที่เริ่มปฏิสนธิมีก็คือศักยภาพที่จะพัฒนาขึ้น เป็นมนุษย์ได้ เท่านั้น
 และการที่ทารกในระยะนั้นจะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้ก็ เป็นเพียงความเป็นไปได้ (possibility)
 เท่านั้น ไม่ได้เป็นความแน่นอน (certainty) มีการกะประมาณกันว่าประมาณ
 20 % ของไข่ที่ได้รับการผสมแล้วจะตกไปโดย เป็นการแท้งตามธรรมชาติ โอกาสที่ไข่ซึ่งได้
 รับการผสมและตายทอดยีนส์แล้วจะพัฒนาต่อไปจนถึงคลอดจึงมีเพียงประมาณสี่ในพัน เท่านั้น²

¹ Danial Callahan, "Abortion: Some Ethical issues," in Abortion, Society and the Law, ed. David F. Feldman and J. Douglas Butler (London: The Press of Cas Western University, 1973), p. 95.

² John T. Noonan, Jr. "An Almost Absolute Value in History," in The Morality of Abortion: Historical and Legal Perspectives, p. 57.

ผู้ที่ถือว่าทารกในครรภ์เป็นมนุษย์มาแต่เดิมนั้น เหตุผลทางชีววิทยาในบางครั้งจะถือว่าทารกในครรภ์เริ่มเป็นมนุษย์แน่นอน เมื่อมีการ เกาะตัวของไข่ที่ได้รับการผสมแล้วลงที่ผนังมดลูก (implantation) อันมีขึ้นหลังจากการผสมระหว่างไข่กับอสุจิแล้วประมาณ 7 - 8 วัน ควบคู่กันนั้น เมื่อมีการ เกาะตัวของไข่แล้ว โอกาสที่จะพัฒนาต่อไป เป็นตัวอ่อนก็จะมีมากกว่าสี่ในห้า เช่นก่อนที่มีการตายทอควีน และหากไม่มีการ เกาะตัวของไข่ การแพทย์ก็ไม่อาจตรวจทราบได้ว่าไข่มีการผสมระหว่างอสุจิกับไข่แล้ว ซึ่ง เหตุผลนี้ค่อนข้างจะมีลักษณะอัตวิสัย (subjective) เพราะเท่ากับ เป็นการปฏิเสธว่าสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วแต่เรายังไม่รู้ว่า เป็นสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น และยิ่งกว่านั้นผู้ที่ถือว่าทารก เป็นมนุษย์ เมื่อมีการ เกาะตัวของไข่ในอวัยวะมดลูก ในระยะดังกล่าวนี้ไข่ที่เกาะตัวลงแล้วจะ เริ่มกอดตัว (segmentation) เป็นตัวอ่อน และการจะแบ่งแยกออกเป็นฝาแฝดแท้ หากจะ เป็นก็จะเริ่ม เป็นในตอนนี้ การถือเอาจุดนี้เป็นจุดเริ่มของความ เป็นมนุษย์จึงสามารถจัดชอยก เวินในข้อออกจากแบบของบีนที่ว่าแบบของบีนของแต่ละคนจะไม่ซ้ำกันออกไปได้ (v. supra p. 52) การที่ฝ่ายอนุรักษนิยม อาจจะ เห็นแตกต่างกันอยู่ว่าทารกจะ เริ่ม เป็นมนุษย์ เมื่อมีการผสมระหว่าง ไข่กับอสุจิหรือ เมื่อมีการ เกาะตัวของไข่ ทำให้มีปัญหามาถึงวายา เมื่อกุมกำเนิดแบบที่ใช้ รับประทานที่หลัง (morning-after pill) นั้นจะจัดเป็นยาคุมกำเนิดหรือยาทำแท้งกันแน่

นำหนักและข้อโต้แย้งของมคิที่ว่าทารกในครรภ์เป็นมนุษย์มาแต่แรกเริ่มของการตั้งครรภ์น้อยตรงขอเท็จจริงที่ว่าขณะแรกเริ่มของการตั้งครรภ์เป็นจุดเริ่มของพัฒนาการที่ไม่ขาดสายของชีวิตมนุษย์ ไปสู่จุดจบ เมื่อตาย หากมองสายพัฒนาการของชีวิตมนุษย์แต่ละคนย้อนหลัง ไปเรื่อยๆก็จะไปสิ้นสุดลงตรงจุดแรก เริ่มของการตั้งครรภ์อัน เป็นจุดเริ่มของความมีศักยภาพและความ เป็นไปไคที่จะมีพัฒนาการต่อไป ก่อนหน้าจุดนี้แม่จะถือไคความมีศักยภาพและความ เป็นไปไคที่จะพัฒนาขึ้น เป็นมนุษย์อย่างแล้วในอสุจิและในไข่ แต่ก็นอยนิกเสียเหลือเกินจนถือไคว่าไม่มีเลย สิ่งที่จะมีพัฒนาการต่อไปนั้นไม่ใช่ อสุจิหรือไข่ แต่เป็นสิ่งที่เกิดจากการผสมของอสุจิและไข่ ยิ่งกว่านี้ ความคิดทางปรัชญาบางประการก็มีส่วน เพิ่มน้ำหนักให้แก่กรณีนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดปรัชญาในฝ่าย เหตุผลนิยม (Rationalism) ในเรื่องสาร (substance) เอกลักษณะของบุคคล (personal identity) และเรื่องการ

ต่อเนื่อง (continuity)

ในความคิดปรัชญาของฝ่ายเหตุผลนิยมความคิดเรื่องสาร (substance) เป็นเรื่องสำคัญอันหนึ่ง สาร เป็นแก่นอัน เป็นที่ยึดเกาะของคุณสมบัติต่างๆ สิ่งหนึ่งคือการรวมตัวของคุณสมบัติต่างๆ ของสิ่งนั้นอันยึดเกาะอยู่กับสารอัน เป็นตัวรองรับ แมว่าสารจะเป็นสิ่งที่ไม่อาจประจักษ์ได้โดยอายตนะ แต่สามารถประจักษ์ได้โดยเหตุผลโดยการถอด (abstraction) เอาคุณสมบัติต่างๆ ออก สิ่งที่เหลือเป็นแก่นนั่นก็คือสาร หากถือหลักนี้ของฝ่ายเหตุผลนิยมก็จะนำมาประยุกต์เข้ากับ เรื่องความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์ได้ว่า คุณสมบัติต่างๆ ของความเป็นมนุษย์นั้นยึดเกาะอยู่กับสารของความเป็นมนุษย์ คุณสมบัติของความเป็นมนุษย์อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ มีคุณสมบัติอย่างใหม่ เกิดเพิ่มขึ้น พัฒนาการของชีวิตมนุษย์มาตั้งแต่แรกเริ่มนั้น เป็น เพียงการ เกิดขึ้นของคุณสมบัติบางอย่าง ส่วนความเป็นสารนั้นยังคง เกิมไม่เปลี่ยนแปลงมาตั้งแต่เกิดแล้ว ความเป็นมนุษย์จึงมีมาตั้งแต่เกิด และความเป็นสารนี้ เมื่อพิจารณาประกอบด้วย เรื่องเอกลักษณ์ของบุคคล (personal identity) ด้วยแล้ว ก็ เป็นสิ่งที่เพิ่มน้ำหนักให้กับมติที่ว่าทารกเป็นมนุษย์มาแต่เดิมมากยิ่งขึ้น เช่น หากเรารู้จักบุคคลคนหนึ่งมาตั้งแต่ตอนที่เขาเกิดมา เราจะรู้ได้ว่าบุคคลคนเดียวกับคนที่เกิดจากครรภ์มารดาของ เขา เมื่อหลายปีก่อนโน้นและ เป็นบุคคลคนเดียวกับตัวตอนที่ถือตัวขึ้นในครรภ์มารดาของ เขา เกา เกื่อน กอนหน้าที่เขาจะเกิด ความเป็นเอกลักษณ์ของบุคคลคนนั้นสืบสายย้อนหลังไปจนถึงตอนที่เขาเริ่มปฏิสนธิขึ้นในครรภ์มารดา เพราะกระบวนการของชีวิตมนุษย์แต่ละคน เป็นความต่อเนื่อง (continuity) ตั้งแต่ปฏิสนธิจนกระทั่งตาย เมื่อการเป็นไปทำนองนี้มีมติที่ว่าทารกในครรภ์เป็นมนุษย์มาแต่เดิมจึงมีส่วนได้เปรียบกว่าในการอ้าง เหตุผล แต่อย่างไรก็ตาม หลักอภิปรัชญาข้างกล่าวจะมีส่วนสนับสนุนมันได้ก็ เฉพาะในกรณีที่ยอมรับหลักการอย่างของฝ่ายเหตุผลนิยมเท่านั้น หากถือทัศนะอย่างประจักษ์นิยม (Empiricism) อย่างจัด โดยถือว่าความคิดอย่าง อภิปรัชญาข้างกล่าว เป็น เพียงการอ้าง เหตุสนับสนุนสิ่งที่เชื่อมาก่อนแล้ว โดยสัญชาตญาณ ก็ถือได้ว่าความคิดอภิปรัชญาข้างกล่าวไม่มีส่วน เพิ่มน้ำหนักให้ แก่มติของฝ่ายอนุรักษนิยมในเรื่องความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์แต่อย่างใด

ข. ความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์ในทัศนะของฝ่ายเสรีนิยม

ในเรื่องความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์นี้ ฝ่ายเสรีนิยมจะถกเถียงว่าทารกในครรภ์ไม่ว่าจะมีความเป็นมนุษย์ หรือถึงแม้จะเป็นก็เป็นเพียงชีวิตมนุษย์ซึ่งไม่ว่าจะคลอดหรือจะตอม เคารพในสิทธิหรือความศักดิ์สิทธิ์ของชีวิต ความเป็นมนุษย์อันมีค่าและสิทธิในชีวิตอย่างเต็มที่จะมีก็ต่อเมื่อคลอดแล้ว นั่นคือเมื่อมีความเป็นมนุษย์เพียงพอแล้ว ซึ่งผู้ที่ถือทัศนะเสรีนิยมในเรื่องนี้อาจจัดจริง ๆ อาจถือว่าแม่เด็กก่อนที่เพิ่งคลอดมาก็ไม่น่าจะมีความเป็นมนุษย์อย่างเต็มที่หรือมีสิทธิในชีวิตแต่อย่างใด และจากนั้นก็ว่าทารกในครรภ์ยังไม่เป็นมนุษย์ที่มีความเป็นมนุษย์สมบูรณ์ ฝ่ายเสรีนิยมก็เสนอเป็นข้ออ้างเพื่อสนับสนุนว่าการทำแท้งเป็นสิ่งที่ถูกต้อง การที่ฝ่ายเสรีนิยมถกเถียงกันก็เพราะถือว่าความเป็นมนุษย์มิใช่สิ่งที่ได้รับการประสิทธิ์ประสาทมาตั้งแต่คนแต่เป็นผลสัมฤทธิ์ (achievement) อันจะบรรลุถึงได้ก็ต่อเมื่อมีคุณภาพเพียงพอ ฝ่ายเสรีนิยมจะตัดสินความเป็นมนุษย์โดยการมีบทบาท เน้นในคุณภาพมากกว่าปริมาณ (van Steupen) p. 49) ถือว่าการมีเพียงศักยภาพ (potentiality) ที่จะพัฒนาขึ้นเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ใดในอนาคตเท่านั้นไม่เพียงพอที่จะตัดสินว่าสิ่งซึ่งมีศักยภาพดังกล่าวนั้นเป็นมนุษย์มาก่อนแล้ว การทำลายสิ่งที่มีศักยภาพที่จะเป็นมนุษย์ย่อมไม่ใช่การทำลายชีวิตมนุษย์ เช่นเดียวกับที่การทำลายเม็คมะม่วงย่อมไม่ใช่การทำลายคนมะม่วง มติเกี่ยวกับเรื่องความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์ของฝ่ายเสรีนิยมอาจแยกกล่าวเป็นประเด็นย่อยๆ ได้ดังนี้

1. ทารกในครรภ์มีมนุษย์ แต่เป็นเพียงกลุ่มของ เนื้อเยื่อและโปรโตพลาสซึมอันเป็นเพียงส่วนหนึ่งของร่างกายมารดา

อันนี้ เป็นเหตุผลในข้ออ้างของผู้ที่เป็นเสรีนิยมจัดในเรื่องความถกเถียงของการทำแท้ง และเป็นเหตุผลที่ค่อนข้างจะเป็นเรื่องเหลวไหล ตามความเป็นจริงแล้วผู้ที่ถือเหตุผลนี้โดยจริงใจดูเหมือนจะไม่มีเลย แต่เป็นข้ออ้างที่เขาอ้างตนเองและสรุปให้ผิดประเด้นโดยจงใจ ตามข้อเท็จจริงทางชีววิทยาแล้วสิ่งมีชีวิตทุกอย่าง ล้วนแต่ประกอบด้วยเนื้อเยื่อ (tissue) และโปรโตพลาสซึม (protoplasm) ควบกันทั้งนั้น การจะอ้างว่าทารกเป็นสิ่งไรค่าโดยสิ้นเชิง เพราะเป็นเพียงกลุ่มของเนื้อเยื่อเท่านั้นจึงเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง เพราะ

หากว่า เหตุผลดังกล่าวใช่ไฉนแล้ว การขามนุษย์ที่เป็นผู้ใหญ่แล้วก็ต้องถูกมอง ผู้ใหญ่ก็ต้องเป็นสิ่งที่ไร้ค่าควย เพราะประกอบขึ้นด้วยกลุ่มของ เนื้อเยื่อและโปรโตพลาสซึมเช่นกัน ประเด็นที่ว่าทารกในครรภ์เป็นส่วนหนึ่งของร่างกายมารดา ก็เป็นเหตุผลที่ยอมรับไม่ได้เช่นกัน การที่ทารกในครรภ์ก่อตัวขึ้นในร่างกายของมารดานั้น ไม่ได้หมายความว่าทารกจะเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายมารดาทำนองเดียวกับที่อวัยวะ เป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของร่างกาย ทารกไม่ได้มีบทบาท เช่นเดียวกับอวัยวะ จึงไม่อาจจัดไควว่าเป็นส่วนหนึ่งของร่างกาย เช่นอวัยวะ จะถือว่า เป็นอวัยวะส่วนเกิน เช่นไส้ติ่งก็ไม่ถูกมอง เพราะทารกไม่ได้คิดตัวมารดามาแต่กำเนิด หรือจะถือว่าทารกเป็นสิ่งแปลกปลอมในร่างกายก็ไม่ได้ เพราะการที่ทารกก่อตัวขึ้นในครรภ์นั้น เป็นไปตามแบบแผนกระบวนการของธรรมชาติตามปกติ ขอเท็จจริงที่ว่าทารกมีศักยภาพที่จะพัฒนาขึ้น เป็นเด็กอ่อนและผู้ใหญ่ได้สามารถที่จะสลับลงของอย่างถึงกล่าวได้ทั้งหมด ประเด็นของอย่างถึงกล่าวจึง เป็นเพียงการหาเหตุผลเขาข้างตนเอง ไซเหตุผลผิด หากความสมเหตุสมผลไม่ได้ หากการทำแท้งจะเป็นสิ่งที่ยอมรับกันขึ้นมาว่าไม่ผิดจริยธรรมก็คงไม่ใช่ เพราะ ประเด็นของอย่างถึงกล่าวใช่ไฉน

2. ความเป็นมนุษย์ เริ่มมี เมื่อคลอดแล้ว

การที่ฝ่ายเสรีนิยมเสนอให้เอาการคลอดเป็นเกณฑ์ตัดสินความเป็นมนุษย์ก็เพราะถือว่าตอนที่อยู่ในครรภ์นั้นทารกเป็นแค่เพียงชีววิทยามนุษย์ในความหมายทางชีววิทยา (biological human life) เท่านั้น จึงยังไม่มีคุณค่าศีลธรรมของชีวิต ตอนที่อยู่ในครรภ์นั้นทารกไม่สามารถมีบทบาทอย่างมนุษย์ได้ และความอยุ่รอดของทารกก็ยังต้องขึ้นอยู่กับมารดา ชีวิตมนุษย์ที่สังคมต้องเคารพในความสัมพันธ์ของสิทธิในชีวิตก็คือชีวิตที่เป็น "บุคคล" แล้ว เท่านั้น

การคลอดเป็นจุดที่มีการเปลี่ยนแปลงสถานภาพของทารกในครรภ์หลายอย่าง คือ เปลี่ยนจากการอยู่ในโลกส่วนตัวคือครรภ์มารดาออกมาสู่โลกส่วนรวมคือสังคม เปลี่ยนจากสภาพที่ต้องขึ้นอยู่กับมารดา มาเป็นชีวิตอิสระทางหากจากมารดา ก่อนหน้าการคลอดนั้นทารกยังต้องใช้ครรภ์มารดาเป็นที่อาศัย และไม่สามารถมีพฤติกรรมเหมือนมนุษย์ทั่วไปได้ การกินอาหาร การหายใจ และการขับถ่าย ก็ยังไม่มีด้วยตนเอง เป็นอิสระ ตอนที่อยู่ในครรภ์นั้นยังไม่อาจจะมีใครเห็นทารกได้โดยไมต้องไซเทคนิคทางวิทยาศาสตร์ ยังไม่อาจมีการอาน

ถึงทารกควยสรรพนามอย่าง เป็นทางการได้ และแมแต่การ เปลี่ยนสภาพจากทารกมา เป็น
 เด็กอ่อน(จากfetus มาเป็นinfant) ก็มีขึ้นโดยการคลอด และในทางกฎหมายก็ยังคง
 ว่าเป็นทารกในทางกฎหมายจะ เริ่มก็ต่อเมื่อคลอดแล้วและอยู่รอดได้ ดังเช่นที่วรรคแรก
 ของมาตรา 15 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของประเทศไทยบัญญัติไว้ว่า "สภาพ
 บุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก และสิ้นสุดลง เมื่อตาย" และกฎหมายเกี่ยว
 กับบุคคลในประเทศต่างๆไปก็บัญญัติถึงการ เริ่มสภาพบุคคลในทำนองเดียวกัน เมื่อการคลอด
 เป็นจุดที่มีการ เปลี่ยนแปลงสถานภาพอย่างชัดเจนและสำคัญ จึงควรถือเอาการคลอดเป็นจุด
 เริ่มของความเป็นมนุษย์อันสังคมจะต้อง เคารพในคุณค่าชีวิต ก่อนหนว่าการคลอดยังไม่มีความ
 เป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ การทำแท้งจึงไม่เป็นการผิดจริยธรรมแต่อย่างใด การที่กฎหมายยัง
 ถือว่าการทำแท้ง เป็นอาชญากรรมนั้น ไม่ใช่ เพราะกฎหมายถือว่าการทำแท้ง เป็นการฆา
 มนุษย์ แต่เป็น เพราะกฎหมายให้ความสำคัญต่อสิ่งที่จะพัฒนาขึ้น เป็นมนุษย์ (pre-human mat-
 erial) เท่านั้น เป็นเพียงนโยบายทางสังคมเพื่อความสงบเรียบร้อย ของการสังคม
 ให้เห็นวาสังคมมีความหวังใยและรับผิดชอบต่อบุคคลในสังคม แต่ในกรณีของสิ่งที่จะพัฒนาขึ้น
 เป็นบุคคลได้ เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป นโยบายของสังคมก็ควรจะต้อง เปลี่ยนแปลงไปควบ
 การที่มีการคิดกันว่าทารกในครรภ์เป็นมนุษย์อันมีสิทธิในชีวิตโดยสมบูรณ์แล้วนั้น เป็น เพราะ
 สัญชาติญาณทางศีลธรรมซึ่งกดทับขึ้น เพราะอิทธิพลของความ เชื่อทางศาสนา เท่านั้น

มติที่ว่าความเป็นมนุษย์ เริ่ม เมื่อคลอดนี้ เป็นการตัดสินความเป็นมนุษย์โดยการมี
 ปรากฏในสังคม มีน้ำหนักตรงที่การคลอดเป็นจุดที่มีการ เปลี่ยนแปลงสถานภาพอย่าง เหนือค
 แยกยิ่ง เป็นที่โต้แย้งได้จากข้อเท็จจริง เรื่องพัฒนาการต่อเนื่องของชีวิตมนุษย์ เมื่อเปรียบเทียบ
 เทียบความแตกต่างระหว่างทารกก่อนคลอดวันเดียวกับ เด็กอ่อนอายุหนึ่งวันจะ เห็นความแตกต่าง
 ราวใดไม่มากนัก เป็นความแตกต่างของ เวลาและสถานที่เท่านั้น เป็น เรื่องแปลกที่การคลอด
 ซึ่งใช้เวลาเพียงประมาณหนึ่งชั่วโมงจะทำให้ทารกซึ่งไม่กี่นาทีก่อนหน้านั้น เป็นชีวิตที่ไม่ได้มีค่า

เป็นมนุษย์โลกตาย เป็นชีวิตที่มึนๆ เป็นมนุษย์อย่างเต็มที่ในอีกไม่กี่นาทีถัดมา อาจกล่าวได้ว่า การถือเอาการคลอดเป็นจุดแบ่งระหว่างความเป็นมนุษย์กับความไม่ เป็นมนุษย์ เป็นเพียงการกำหนดโดยบัญญัติเท่านั้น ไม่ควรมีลักษณะเป็นปรนัยของตัวเอง และเมื่อพิจารณาจากความก้าวหน้าในเทคนิคทางการแพทย์แล้ว จะเห็นว่าการคลอดยิ่ง เป็นจุดที่ไม่อาจจะแน่นอนเสมอไป เพราะเทคนิคทางการแพทย์สามารถช่วยร่นเวลาคลอดให้เร็วกว่ากำหนดโดยธรรมชาติได้ เช่นในกรณีของการทำคลอดก่อนกำหนด (premature delivery) การอ้างว่าทารกในครรภ์ไม่มีความเป็นมนุษย์ครบ เหตุผลเพราะว่าสังกมยังไม่ยอมรับว่าเป็นสมาชิกหน่วยหนึ่งของสังกม หรือเพราะยังไม่มีใครเห็นทารกโต เป็นการตัดสินอย่างอัตวิสัย (subjective) เกินไป และการอ้างเอาการที่ทารกยังต้องขึ้นอยู่กับมารดา เป็นเหตุผลที่ว่าทารกยังไม่มีความเป็นมนุษย์ก็ยิ่ง เป็นที่แย้งได้ เพราะแท้จริงแล้ว แม่ เด็กก่อนที่เพิ่งคลอดก็ยังคงขึ้นอยู่กับมารดา ยังไม่อาจช่วยตัวเองได้แม้ในเรื่อง เล็กๆ น้อยๆ เช่นเดียวกับทารกในครรภ์ก่อนทำการคลอด

3. ความเป็นมนุษย์ที่มึนๆ และสิทธิในชีวิตโดยสมบูรณ์จะมีโลกคือเมื่อชีวิตได้พัฒนาไปจนมีคุณสมบัติของความ เป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์แล้ว

มึนๆ เป็นของฝ่ายเสรีนิยมจัดที่ตัดสินความเป็นมนุษย์โดยการมีบทบาทและพิจารณาเฉพาะเชิงคุณภาพอย่างเต็มที่ ไม่ยอมรับการตัดสินโดยโครงสร้างและการพิจารณาในเชิงปริมาณเลย สิ่งที่ดีเป็นเกณฑ์ตัดสินความเป็นมนุษย์อันสมบูรณ์ก็คือ ความสามารถที่จะมีบทบาทในสังกม บุคลิกภาพ และสมรรถภาพอย่างมนุษย์ นั่นคือกำหนดคุณสมบัติไว้อย่างหนึ่ง อันถือว่าเป็นสาระสำคัญของความเป็นมนุษย์อันสมบูรณ์ แล้วชี้ให้เห็นว่าทารกในครรภ์หรือแม่ แต่เด็กก่อนระยะแรกไม่ควรมีคุณสมบัติเช่นนั้นแล้วจึงสรุปว่าทารกหรือเด็กก่อนไม่ไคเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์อันบุคคลในสังกมจะต้องมีพันธะทางจริยธรรมควย คุณสมบัติที่กำหนดขึ้นนั้นมักจะเน้นในคุณสมบัติที่มนุษย์ซึ่งสามารถจะมีพฤติกรรมและบทบาทอย่างมนุษย์ไคแล้ว แมรี แอนน์ วอร์เรน (Mary Anne Warren) อาจว่าคุณสมบัติอัน เป็นเงื่อนไขเพียงพอที่จะทำให้ชีวิตหนึ่งๆ เป็นชีวิตอันสังกมคง เคารพและมีพันธะทางจริยธรรมควยนั้นแม่ว่าจะตัดสินไคยาก แต่กล่าวไคว่าคุณสมบัติอัน เป็นเงื่อนไขจำเป็นที่ชีวิตนั้นควรรจะต้องมีก็คือ ความสำนึก (consciousness) การใช้เหตุผลต่างๆ การสามารถทำความเข้าใจกับผู้อื่นใน เรื่องต่างๆ การ

มีกิจกรรมจากแรงกระตุ้นโดยตนเอง (self-motivated activity) และการมีความคิด
 เกี่ยวกับตน (self concept) ¹ เพียงแต่การมีชีวิตหรือเป็นชีวิตตามนัยแห่งชีว-
 วิทยานั้นไม่ใ้ทำให้ชีวิตนั้น เป็นชีวิตที่สังคมจะสนใจ ให้ความเคารพหรือมีพันธะทางจริยธรรม
 ควบ ซึ่งอาจเรียกได้ว่าชีวิตนั้นไม่ใ้เป็นสมาชิกของกลมจริยธรรม (moral community)
 กลมจริยธรรมคือกลุ่มของสมาชิกอัน เป็นชีวิตที่สังคมจะสนใจ ให้ความเคารพในคุณค่าชีวิตและมี
 หน้าที่ทางจริยธรรม (moral obligation) ที่จะคงไม่ละเมิดนั้นประกอบด้วยผู้ที่มีความ
 เป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์แล้ว มิใช่ เพียงแต่เป็นชีวิตมนุษย์ตามนัยแห่งชีววิทยา เท่านั้น " . . .
 กลมจริยธรรมประกอบด้วยสมาชิกคือบุคคลทุกคน เท่านั้น มิใช่ประกอบด้วยมนุษย์ทุกคน"
 ชีวิตมนุษย์ไม่ใ้เป็นบุคคลทางจริยธรรมไปทุกชีวิต ชีวิตของทารกในครรภ์นั้นยัง ไม่ถือว่าเป็น
 บุคคลในทางจริยธรรม การถือว่าชีวิตมนุษย์จะคงมีคุณสมบัติ เป็นมนุษย์ เสียก่อนจึงจะจัด
 เป็นบุคคลในทางจริยธรรมใ้เช่นนั้น ทำให้ถือได้ว่าแม่แต่เด็กอ่อนที่ เพิ่งคลอดก็ยอมไม่อาจจัดใ้ได้
 ว่าเป็นบุคคลในทางจริยธรรมอันสังคมจะ เคารพในคุณค่าชีวิตควบ เหมือนกัน ขอด่างของผู้ที่
 ถือทัศนะ เสรีนิยมจัดใ้ในเรื่องการทำแท้งตามแบบนี้จะรวมถึงว่าการฆ่าเด็ก (infanticide)
 ไม่ใ้ได้เป็นการกระทำที่ผิดควบ โดยถือว่าการทำใ้เรามาก เห็นว่าการทำแท้งหรือการฆ่าเด็กอ่อน
 เป็นการกระทำที่ผิดนั้น เป็นเพราะเราก็คำนึงควบความ เคยชินจากอารมณ์และสัญชาตญาณ
 หากกั้คิดกันโดย เหตุผลมองใ้ในเชิงคุณภาพแล้ว เราจะ เห็นว่าชีวิตมนุษย์ในระยะกั้กลาวนั้น
 ไม่ใ้ได้มีคุณภาพพอที่จะทำให้ชีวิตนั้น เป็นชีวิตที่มีค่าเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทารกในระยะแรก
 ของครรภ์ เมื่อเป็นถึงนี้การทำลายชีวิตในระยะกั้กลาวจึง ไม่น่าที่จะจัดใ้ว่า เป็นการกระทำ
 ที่ผิดแต่อย่างใ้ใด ในกรณีที่มีความจำเป็นและทำแล้วจะทำให้เกิดประโยชน์แก่สังคมแล้ว
 ควรจะจัดใ้ว่า เป็นสิ่งที่สมควรจะคงทำที่ใ้เคยว ไมเคิล ทูลเลย์ (Michael Tooley)
 ใ้ได้เสนอขอด่าง เพื่อสนับสนุนความเห็นแบบใ้เดียวกันนี้ โดยถือว่าทารกและเด็กอ่อนในระยะ
 แรกๆ ไม่น่าจะมีสิทธิใ้ในชีวิต เขาอาจ เงื่อนไขที่จะทำให้ชีวิตหนึ่งมีสิทธิใ้ในชีวิต ว่า

1

Mary Arne Warren, "On the Moral and Legal Status of Abor-
 tion," The Monist 57 (January 1973): 54.

²Ibid. p. 55.

... เจ็อนไซจำ เป็นที่จะทำให้สิ่งหนึ่งมีสิทธิในชีวิตอย่าง เต็มที่คือ สิ่งนั้นจะ
ต้องมีความคิดเกี่ยวกับตัวตนของตนว่าเป็น เจ้าของประสบการณ์ที่มีความต่อเนื่อง,
ไม่ขาดสาย และสิ่งนั้นจะต้องมีความรู้และ เชื่อควรวาคน เป็นสิ่งซึ่งมีลักษณะดังกล่าว
นั้น¹

มคติที่ว่าความเป็นมนุษย์จะมีใจคอ เมื่อมีคุณสมบัติที่จำเป็นของความเป็นมนุษย์อย่าง
สมบูรณ์แล้วนั้น เป็นมคติของผู้ที่ดื้อตึ้นะ เสรีนิยมจึกมาก และไม่ยอมรับมคติที่คัดลึนความเป็นมนุษย์
โดยโครงสร้าง และการพิจารณาความเป็นมนุษย์ในเชิงปริมาณเลย แคจะถือเอาคุณภาพ
การมีบทบาทเป็นใหญ่เพียงอย่าง เดียว แมว่าอาจจะมีการพิสูจน์ตามนัยแห่งตรรกไคอย่างสม
เทศสมผลแต่ก็ เป็นการยากที่จะมีการยอมรับมคติแบบนี้กันโดยทั่วไปไค เพราะมนุษย์ในสังคมยัง
ตกอยู่ใต้อิทธิพลของสัญชาตญาณและอารมณ์อยู่ เป็นอย่างมาก มคตินี้จึงถูกเป็น เรื่องที่แห
แฉง เป็นการตีความมนุษย์จากบทบาทแคอย่าง เดียวจึง อาจมีการแยง ไคว่าหากมีการสร้างหน
ยคนที่สามารถแสดงบทบาทไคอย่างมนุษย์นาคที่จะถือว่าหนยคนนั้นมีสิทธิในชีวิตควยซึ่งถูกเป็น
เรื่อง เหลวไหล การกำหนดคุณสมบัติเป็น เจ็อนไซไว้อย่างมากมายนี้ทำให้ หลเหมือนวาคน
ปัญญาอ่อนที่ เกิดมาแล้วไม่สามารถจะพัฒนาสมรรถภาพขึ้นไคถึง เกณฑ์ที่กำหนดไคก็ เป็นผู้ที่ไม
มีสิทธิในชีวิตอันสังคมต้องไม่ละ เมิก ซึ่ง เป็น เรื่องที่บุคคลผู้มีควมรู้สึกทางศีลธรรมคาม
ธรรมคามาอาจจะยอมรับไค

ค. ความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์ในทัศนะของฝ่าย เป็นกลาง

ทัศนะของฝ่ายอนุรักษ์นิยมจึกและฝ่าย เสรีนิยมจึกในเรื่องความเป็นมนุษย์ของ
ทารกในครรภ์กัโลกลาวมาในหัวข้อกอนแล้วนั้น จะเห็นไคว่าตางก็ เป็นทัศนะที่รุนแรงจึกอัน
จึกไคว่า เป็นทัศนะพิงคไคองสองฝ่าย ฝ่ายอนุรักษ์นิยมจะพิจารณาความเป็นมนุษย์ในเชิง
ปริมาณและคัดลึนไคโครงสร้างแตกานเดี่ยว ในขณะที่ฝ่าย เสรีนิยมพิจารณาควมมนุษย์ใน

¹Michael Tooley, " Abortion and Infanticide," in Philosophy and Public Affairs Reader: The Right and Wrong of Abortion, eds. Marshall Cohen, Thomas Nagell and Thomas Scanlon (New Jersey: Princeton University Press, 1974): p. 62.

เชิงคุณภาพและทัศนคติโดยกรรมมีพหุบาทแต่อย่าง เดียว มติของแต่ละฝ่ายต่าง ก็มีส่วนที่น้ำหนัก และส่วนที่เป็นจุดอ่อน นั่นคือถาพิจารตถกกันในเชิงคุณภาพแต่อย่าง เดียวแล้ว น้ำหนักจะเป็นของ มติของฝ่ายเสรีนิยม และหากพิจารณาถกกันในเชิงปริมาณแต่อย่าง เดียวน้ำหนักก็จะ เป็นของมติ ฝ่ายอนุรักษนิยม เพราะจุดแรก เริ่มของการตั้งครม. เป็นจุด เริ่มของพัฒนาการของชีวิตแต่ละ ชีวิต เพื่อประนีประนอมมติที่ตรงกันข้ามของสองฝ่ายดังกล่าวนี้ ฝ่ายที่ยึดทัศนะอย่างกลางๆ ในปัญหาโตแยง เรื่องการทำแท้งจึงถือมติว่าความ เป็นมนุษย์ไม่ใคร่มีมาแต่แรกเริ่มปฏิสนธิและ ก็ไม่ใคร่สิ้นต่อเมื่อคลอดแล้ว แทนจะมีขึ้นในระยะใดระยะหนึ่งในระหว่างพัฒนาการในครรภ์ เมื่อทารกมีพัฒนาการ ไปถึงจุดที่มีความ เปลี่ยนแปลงมาจนมีคุณสมบัติสำคัญของชีวิตครบถ้วน

มติในเรื่องความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์ว่า เริ่มมีขึ้นหลังจากการปฏิสนธิแล้ว ระยะหนึ่งนี้ หากเป็นทัศนะทางศาสนาและ เทววิทยาถือทัศนะของฝ่ายที่ไม่เชื่อว่าวิญญาณ เริ่ม มีมาตั้งแต่ปฏิสนธิ (immediate animation): แต่เชื่อว่าวิญญาณจะมีขึ้นทีหลัง (mediate animation) ในตอนใดตอนหนึ่ง เมื่อประกอบกับความ เชื่อที่ว่าวิญญาณ เป็นสาร์ตตะของความ เป็นมนุษย์ ก็ทำให้ถือว่าทารกก่อนหน้าที่จะมีวิญญาณอย่างมนุษย์นั้นยัง ไม่มีความ เป็นมนุษย์ เพราะยัง ไม่มีสาร์ตตะที่แสดงถึงความ เป็นมนุษย์ ในเรื่องที่ว่าวิญญาณ เป็นสาร์ตตะของชีวิตนี้ อริสโตเติลถือว่าวิญญาณเป็น " . . . แหล่งที่มาและจุดกำเนิดของชีวิต เป็น เป้าหมายและ เป็นสาร์ตตะของชีวิต ในกรณีของสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย การดำรงอยู่คือการมีชีวิตอยู่ และในการ ดำรงอยู่และมีชีวิตอยู่นี้ วิญญาณที่มีอยู่ในตัว เป็นสาเหตุและเป็นแหล่งที่มา¹ อริสโตเติลมี ความเห็นวว่าวิญญาณที่เป็นสาร์ตตะของความ เป็นมนุษย์ไม่ใคร่เกิดขึ้นตั้งแต่ปฏิสนธิ วิญญาณที่เป็น สาร์ตตะของความ เป็นมนุษย์คือวิญญาณที่เรียกว่า rational soul หรือ intellectual soul ซึ่งอริสโตเติลก็ไม่ใคร่ระบุไว้โดยตรงว่าเกิดขึ้นในทารกในระยะไหนแน่ เขากล่าวไว้ แตว่า วิญญาณทั้งสามของมนุษย์ คือ nutritive soul, sensitive soul และ rational soul นั้น เกิดขึ้นไม่พร้อมกัน คือ nutritive soul อันเป็นวิญญาณระดับเดียวกับที่มี ในพืช เกิดขึ้นก่อนแล้วจึงมี sensitive soul อันเป็นวิญญาณระดับเดียวกับวิญญาณที่มีใน

1

Aristotle, De Anima, II, 4, 415^b10-13.

สัตว์ ซึ่งตอนที่มามีวิญญาณเพียงระดับชีวิตของทารกในครรภ์ก็ยังไม่แตกต่างกับชีวิตสัตว์ ทารก
จะมีสำริดระของความ เป็นมนุษย์ก็ต่อเมื่อมี rational soul อันเกิดขึ้น เป็นอันหลังสุด¹
แต่อริสโตเติลก็ไม่ค่อยไว้วางใจว่าวิญญาณที่เรียกว่า rational soul นั้นเกิดขึ้นใน
ตอนไหนแน่ งานของอริสโตเติลส่วนที่ทำให้เกิดการสันนิษฐานถึงทัศนะของเขาในเรื่องการ
เกิดขึ้นของ rational soul ก็คือหนังสือ "ประวัติของสัตว์" ซึ่งมีตอนหนึ่งอาจว่า

. . . ในกรณีของทารกเพศชาย การเคลื่อนไหวครั้งแรกมักจะเกิดขึ้นทางศีรษะ
ของมดลูก เมื่อประมาณวันที่สี่สิบของครรภ์ แต่หากทารกในครรภ์เป็นเพศหญิงการ
เคลื่อนไหวครั้งแรกก็จะเกิดขึ้นทางศีรษะของมดลูกประมาณในวันที่เก้าสิบของครรภ์
แต่อย่างไรก็ตาม เราจะคงไม่ถือว่านี่เป็นข้อเท็จจริงที่เด็ดขาดตายตัว²

จากทัศนะในเรื่องความเคลื่อนไหวครั้งแรกนี้ทำให้มีการคิดกันว่าอริสโตเติลน่าจะถือว่า
วิญญาณอย่างมนุษย์มีขึ้นในทารกตามระยะเวลาดังกล่าว ความคิดของอริสโตเติลที่เขาไม่มี
อิทธิพลในคริสตศาสนาโดยผ่านทางความคิดของ เซนต์ โทมัส อากวีนาส ทำให้มีการยอมรับ
ความคิดแบบนี้ไว้ในวงการปรัชญาคริสตออยู่ระยะหนึ่งว่าทารกเพศชายจะเริ่มมีวิญญาณอย่าง
มนุษย์เมื่ออายุครรภ์ครบสี่สิบวัน และทารกเพศหญิงเมื่ออายุครรภ์แปดสิบวันซึ่งต่างออกไป
จากความคิดของอริสโตเติลเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม ความคิดของอริสโตเติลในเรื่องการ
เคลื่อนไหวครั้งแรกนี้เห็นได้ว่าขัดกับข้อเท็จจริง เพราะตามความเป็นจริงแล้วทารกจะ
เริ่มเคลื่อนไหวไหวไหวการสั่นไหว (quickenig) หลังจากกำหนดที่อริสโตเติลขบถบอกไว้
มาก และสิ่งที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งคือในตอนที่อริสโตเติลเสนอความเห็นว่าการทำแท้ง
ควรจะทำไ้เพื่อประโยชน์ในการควบคุมจำนวนประชากรนั้น เขาไม่ได้อธิบายถึงเรื่อง
การมีวิญญาณที่เป็นสำริดระของความ เป็นมนุษย์ เพียงแต่อาจว่าควรทำตอนที่ ". . . ความ
รู้สึกและชีวิตจะเกิดขึ้น" เท่านั้น (v. supra p. 17)

เซนต์ โทมัส อากวีนาส มีความเห็นแบบเดียวกับอริสโตเติลในเรื่องที่ว่าวิญญาณ
มีสามแบบและเกิดขึ้นไม่พร้อมกัน "วิญญาณอยู่ในตัวอ่อนในครรภ์ nutritive soul มีมา

¹ Aristotle, De Generatione Animalium, II, 3, 736^a25-736^b30.

² Aristotle, Historia Animalium, VII, 3, 583^b2-6.

คง แรกเริ่มตนแล้วจึงมี sensitive soul และ intellectual soul มีเป็นอันสุดท้าย¹ ทำให้มีการสรุปว่าทารกในระยะตนก่อนที่จะมีวิญญาณอันเป็นเสารัตละของความ เป็นมนุษย์นั้นยังไม่จัดว่า เป็นมนุษย์

แต่อย่างไรก็ตามมติที่เชื่อว่าทารกเริ่ม เป็นมนุษย์ เมื่อ เริ่มมีวิญญาณอย่างมนุษย์ใน ระยะหลังปฏิสนธิมาระยะหนึ่งนี้ ยากที่จะหาข้อพิสูจน์ว่าวิญญาณอย่างมนุษย์นั้น เริ่มมีในระยะใดกันแน่ ในศาสนาคริสต์ ปราชญ์ เช่น เซนต์ เจโรม เซนต์ ออกุสทีน ก็ยังคงยอมรับว่าที่จริงแล้วมนุษย์ไม่อาจทราบใดเลยว่าการเป็นเจ้าโคสรา intellectual soul ในแก่มนุษย์ในระยะใดกันแน่² การที่เรารู้ของวิญญาณ เป็น เรื่องที่ไม่อาจพิสูจน์ได้ชัดเจนว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในมนุษย์คนไหนกันแน่ก็เหมือนจะเป็นข้อโต้เปรียบกับฝ่ายที่เชื่อว่าวิญญาณมีมาตั้งแต่ตอนปฏิสนธิแล้ว เพราะถือว่า เมื่อไม่อาจพิสูจน์ให้เห็นชัดว่า เกิดขึ้นตอนไหนนั้นก็ควรถือเสียว่า เกิดขึ้นในตอนแรกเริ่ม เพราะก่อนหน้าของการแรกเริ่มนี้ เห็นชัดแล้วว่าไม่มีวิญญาณเกิดขึ้นใด

เมื่ออาจอิงกับข้อเท็จจริงทางชีววิทยาในเรื่องกระบวนการก่อตัวของทารกในครรภ์ ฝ่ายที่ยึดทัศนะกลางๆในเรื่องความถดถอยของการทำหน้าที่ของทารก เป็นมนุษย์ เมื่อใดพัฒนาไปพอสมควรแล้ว โดยถือเอาจุดดังกล่าวต่อไปนี้ เป็นจุดเริ่มความเป็นมนุษย์ คือ

1. ทารกในครรภ์เป็นมนุษย์ เมื่อเริ่มมีการทำงานของสมอง การที่มีความเห็นกันว่าควรจะต้องเอาจุดนี้เป็นจุดแบ่งระหว่างความเป็นมนุษย์กับความไม่เป็นมนุษย์ของทารกก็เพราะถือว่าความเชยที่จะจัดเป็นมนุษย์สมบูรณ์ได้นั้นต้องมีโครงสร้างทั้งทางกายภาพและจิตภาพก่อนหน้าที่จะถึงจุดนี้โครงสร้างในเรื่องทางกายภาพของทารกยังไม่ถึงจุดใดว่าทารกก่อนหน้าจุดนี้ยังไม่เป็นมนุษย์สมบูรณ์ การเริ่มทำงานของสมอง เป็นจุดที่มีการเปลี่ยนแปลงสำคัญ เพราะเป็นจุดที่ทารกในครรภ์มีโครงสร้างครบทั้งทางกายภาพและจิตภาพแล้ว การเริ่ม

¹ St. Thomas Aquinas, Summa Theologica, I, Q.113 Art. 2 Reply to Objection 2.

² John T. Noonan, Jr. "an Almost Absolute Value in History," in The Morality of Abortion : Historical and Legal Perspectives, p. 115

ทำงานของสมอง เป็นจุดสำคัญยิ่ง อันหนึ่งที่ยังเชื่อว่าชีวิตที่สมบูรณ์ได้เริ่มแล้ว เพราะการหยุดทำงานของสมอง เป็นของชั่วนิรันดร์นั้นได้ตายแล้วอย่างหนึ่งควย เมื่อการหยุดทำงานของสมอง เป็นของชั่วนิรันดร์ได้สิ้นสุดลงแล้ว การเริ่มทำงานก็จะเป็นของชั่วนิรันดร์ได้เริ่มแล้วควย ทารกในครรภ์จะเริ่มมีการทำงานของสมองซึ่งจะตรวจทราบได้จากเครื่องวัดคลื่นสมอง เมื่อทารกในครรภ์อายุประมาณ 8 สัปดาห์ แต่ก็ เป็นเพียงการทำงานที่ยังไม่สมบูรณ์ โครงสร้างของสมองในระยะดังกล่าวนี้จะเหมือนโครงสร้างสมองของสัตว์ เดิม ลกควยน้ำหนักโดยทั่วไป จะเป็นโครงสร้างสมองที่สมบูรณ์อย่างโครงสร้างสมองของมนุษย์ก็ต่อเมื่อได้พัฒนาไปถึงประมาณปลายเดือนที่ 5 ของอายุครรภ์ และการที่จะมีกิจกรรมทางสมองได้ก็ต่อไข เวลาอีกนาน¹ มคินมีน้ำหนักเกือบครึ่งที่ว่าการ เริ่มทำงานของสมอง เป็นจุดที่ชีวิตในครรภ์มีโครงสร้างครบทั้งกายภาพและจิตภาพ แมวจะเป็นโครงสร้างในพัฒนาการขั้นต่ำก็ตาม

2. ทารกในครรภ์เริ่มเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เมื่อมีอาการ เคลื่อนไหว ไหน่หารการรู้สึกได้ (quickening) ซึ่งจะมีได้ในระยะประมาณสัปดาห์ที่ 13 - 20 ของอายุครรภ์ การที่มีเนื้อคืออย่างนี้ เพราะถือว่าการ เคลื่อนไหวได้เป็นสัญญาณที่ชี้ให้เห็นว่าชีวิตในครรภ์นั้นมีชีวิต เป็นมนุษย์ เพียงพอแล้ว การ เคลื่อนไหวได้ เป็นลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของสิ่งมีชีวิต การถือเอาการ เคลื่อนไหว ไหน่หารการรู้สึกได้ เป็น เกณฑ์ตัดสินความ เป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์ นี้ มีจุดที่แย้งได้คือ เอา เกณฑ์ตัดสินไปขึ้นกับความรู้สึกของมารดา เพราะทารกอาจมีการ เคลื่อนไหวแล้วแต่มารดาไม่รู้สึกได้เพราะ เป็นการ เคลื่อนไหวที่เล็กน้อยเกินไป และการที่ทารกจะมีการ เคลื่อนไหวได้นั้นไม่มีความแน่นอนในเร็วระยะเวลา ยังต้องขึ้นอยู่กับว่าทารกในครรภ์นั้นมีพัฒนาการ เร็วหรือช้า

1

Bernard Haring, "A Theological Evaluation," in The Morality of Abortion: Historical and Legal Perspectives, pp. 130.

3. ทารกในครรภ์มีความเป็นมนุษย์สมบูรณ์ เมื่อมีสมรรถภาพพร้อมที่จะอยู่นอก
 ร่างกายมารดาได้ (viability) คือเมื่อมีอายุครรภ์ตั้งแต่ประมาณ 7 เดือนขึ้นไป ความ
 แยกต่างของทารกในครรภ์ในพัฒนาการก่อนหนาระยะนี้และหลังระยะนี้ คือ ทารกในระยะ
 ก่อนหน้านี้จะต้องขึ้นอยู่กับร่างกายมารดาอย่างเต็มที่ นั่นคือไม่มีโอกาสที่จะอยู่รอดได้โดยหาก
 ถูกนำออกมาจากร่างกายมารดาหรือนอกมดลูก แต่เมื่อมีพัฒนาการมาถึงจุดดังกล่าวแล้ว
 ทารกมีโอกาสที่จะรอดชีวิตอยู่ได้แม้จะถูกนำออกมาจากร่างกายมารดาจนทารกคลอดโดย
 ธรรมชาติก็ตาม ในกรณีของการทำแท้ง เมื่อครรภ์ค่อนข้างแก่แล้วจะพบว่าบางครั้งทารกที่ถูก
 ทำแท้งออกมาสามารถมีชีวิตอยู่ได้ครู่หนึ่งก่อนที่จะตายไป เทคนิคทางการแพทย์สามารถช่วย
 ให้ทารกที่มีพัฒนาการมาถึงขั้นนี้มีชีวิตอยู่นอกมดลูกได้ มติที่ว่าทารกจะมีความเป็นมนุษย์
 สมบูรณ์ เมื่อมีพัฒนาการมาถึงจุดนี้ให้ความสำคัญกับข้อเท็จจริงที่ว่าทารกมีความพร้อมที่จะมีวิ
 ติอิสระหากจากร่างกายมารดาได้แล้ว จึงเห็นว่าทารกควรจะเป็นมนุษย์ที่มีสิทธิและคุณค่า
 ชีวิตโดยสมบูรณ์ เมื่อพัฒนามาถึงระยะดังกล่าว

น้ำหนักของมตินี้ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่ว่าทารกในชั้นดังกล่าวมีโครงสร้างทั้งทางกาย
 ภาพและจิตภาพครบหมดแล้ว และมีสมรรถภาพอยู่ในวิสัยที่จะมีชีวิตอยู่ต่างหากจากครรภ์
 มารดาได้ แต่ยังมีส่วนที่แยงใจอยู่นั้น เองว่าการมีชีวิตอยู่ต่างหากจากครรภ์มารดาของ
 ทารกในชั้นนี้ยังขึ้นอยู่กับเทคนิคทางการแพทย์ ซึ่งหากเขาออกมาจากมดลูกแล้วปล่อยให้
 ตามธรรมชาติโดยไม่ใช้เทคนิคทางการแพทย์ช่วยทารกนั้นก็ย่อมไม่อาจมีชีวิตต่อไปได้ และ
 ยิ่งกว่านั้น เทคนิคทางการแพทย์ยังสามารถทำให้ทารกมีชีวิตอยู่ต่างหากจากมดลูกได้แม้ใน
 ขั้นพัฒนาการก่อนหน้าจุดก็ตาม การตัดสินความเป็นมนุษย์โดยเกณฑ์จึงไม่อาจเป็นที่ยอมรับ
 ได้โดยง่ายเต็มที่ เพราะเป็นข้อกำหนดที่ไม่มีลักษณะตายตัว

มติของฝ่ายที่ยึดทัศนะอย่างกลางในเรื่องความถูกต้องของการทำแท้งซึ่งถือว่าทารก
 เริ่มเป็นมนุษย์อันสมบูรณ์ในระยะใดระยะหนึ่งระหว่างพัฒนาการในครรภ์ เป็นความพยายาม
 ที่จะประนีประนอมมติดังกล่าวของฝ่ายเสรีนิยมและอนุรักษนิยม แต่ก็ไม่อาจจะประนีประ
 นอมได้โดยง่ายเต็มที่ เพราะมติของทัศนะอย่างกลางนั้นก็ยังคงเป็นที่โต้แย้งได้ เช่นเดียวกับมติที่สุด
 โด่งทั้งสองฝ่ายดังกล่าว

การตัดสินใจเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์อย่างไร

มติในเรื่องความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์ของแต่ละฝ่ายที่กล่าวมาแล้วนั้นจะเห็นได้ว่าต่างก็เป็นมติดีมีน้ำหนักและต่างก็มีจุดที่จะแย้งโคคด้วยกันทั้งนั้น การถกเป็นดังนี้เลยเหตุผลหลายประการซึ่งเกี่ยวข้องกัน

เหตุผลประการแรกซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่สุดที่ทำให้การตัดสินใจความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์เพื่อสนับสนุนมติว่าการทำแท้งจะเป็นสิ่งผิดหรือผิดนั้นคือมีความยุ่งยากซับซ้อนก็เพราะว่าการตัดสินใจความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์เพื่อแก้ปัญหาเรื่องความถูกต้องของการทำแท้งนี้ไม่ใช่เป็นการตัดสินใจขอเท็จจริงเพื่อขอเท็จจริง แต่เป็นการตัดสินใจขอเท็จจริงเพื่อจะให้คำตอบว่า ถ้าหากว่าเป็นการตัดสินใจว่าทารกในระยะไหนมีพัฒนาการมาถึงขั้นใดอย่างไรก็ตามไม่มีปัญหาใดแย้งกันอย่างกว้างขวาง เช่นที่เป็นอยู่ เพราะเทคนิคทางวิทยาศาสตร์การแพทย์จะตัดสินเพศชาติได้โดยไมยากนัก แต่ในกรณีที่ไม่ได้แย้งกันนี้เป็นการโต้แย้งกันในเรื่องว่าทารกในพัฒนาการขั้นไหนจึงจะมีความเป็นมนุษย์อันมีค่าและความศักดิ์สิทธิ์ของชีวิต มีสิทธิในชีวิตอันสังคมต้องเคารพและมีพันธะทางจริยธรรมควรจึงกลายเป็นปัญหาที่ยากที่จะสรุปได้ชัด เพราะปัญหาที่ว่าสิ่งหนึ่งจะมีค่าอะไรเพราะอะไร มีอะไรเป็นพื้นฐานนั้นไม่ใช่ปัญหาที่จะชี้ชัดตายตัวได้โดยขอเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ หากจะมองกันในแง่ขอเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ก็อย่างเดียวกัน เป็นที่สรุปได้แล้วว่าชีวิตมนุษย์เริ่มมาแล้วตั้งแต่ปฏิสนธิ เพราะหลักพันธุศาสตร์ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้ว แต่การไม่โคคเป็นเหตุที่จะสรุปไปอย่างงายกาย เช่นนั้นเพราะหากตั้งปัญหาขึ้นว่าทำไมก่อน เลือดก่อนเป็นอวัยวะก่อนนั้นจึงต้องมีค่าของชีวิต ความศักดิ์สิทธิ์ของชีวิต และสิทธิในชีวิต เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไปในสังคมด้วยเล่า คำตอบย่อมจะต้องมีแตกต่างกันมากมายซึ่งล้วนแต่ยากที่จะหาข้อพิสูจน์ที่ตายตัวเหมือนการพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ทั่วไป เพราะเหตุที่การตัดสินใจความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์เป็นการตัดสินใจเพื่ออนุมานสรุปไปถึงคุณค่าของทารกในครรภ์จึงต้องมีปัญหาใดอย่างกว้างขวาง

ความยุ่งยากในเรื่องความหมายและลักษณะอันเป็นสาระสำคัญของความเป็นมนุษย์ก็มีส่วนสำคัญในการที่ทำให้ปัญหาเรื่องความเป็นมนุษย์ของทารกเป็นปัญหาที่ยากที่จะสรุปได้

ความเป็นมนุษย์ เป็นสิ่งที่มองไกลหลายแง่มุม เช่นจะมองในเชิงคุณภาพหรือจะมองในเชิงปริมาณ จะพิจารณาในฐานะที่เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดกันไคหรือในฐานะที่เป็นผลสัมฤทธิ์อันของบรรดาเอา จะตัดสินโดยโครงสร้างหรือตัดสินโดยการมีบทบาท เป็นต้น หากจะมีปัญหา มาว่าคุณสมบัติอะไรซึ่งมีอยู่ในมนุษย์ซึ่งทำให้มนุษย์ เป็นชีวิตที่มีค่าสูงกว่าสัตว์อื่น ๆ ทั้งที่ความจริงแล้วก็ เป็นชีวิตเหมือนกัน ย่อม เป็นการยากที่จะว่าคุณสมบัติ เช่นว่านั่นคืออะไรแน่ แม้ในกรณีของมนุษย์ที่เป็นผู้ใหญ่ อันถือกันว่าเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แล้วก็ยังมีส่วน เป็นปัญหาอายุของคุณสมบัติอะไรแน่ที่เป็นที่มาของความศักดิ์สิทธิ์ในชีวิต คุณค่า และความมีสิทธิในชีวิต ในกรณีของทารกในครรภ์ซึ่งยังพัฒนาไปไคไม่เต็มที่จึงต้องมีส่วนที่เป็นปัญหามากกว่า เพราะไม่อาจตัดสินให้ เป็นที่ยอมรับกันไคแน่ คุณสมบัติที่จะทำให้ เป็นชีวิตที่มีค่า เช่นชีวิตมนุษย์ตัวๆไปนั้น เริ่มมีขึ้นในทารกในครรภ์ก่อนไคไหนแน่ เรียกไคว่า เป็นปัญหาสองคอ คือ ในมนุษย์ที่เรา ยอมรับกันแล้วว่า เป็นชีวิตที่มีค่า นั้นก็ยังมีปัญหาอยู่แล้วว่าคุณสมบัติอะไรที่ทำให้ชีวิตนั้นมีค่า ในกรณีของทารกยังต้องมีปัญหาว่า เขาไปอีกทอดหนึ่งว่า คุณสมบัติ เช่นว่านั่น เริ่มมีขึ้นก่อนไคไหน

ขอเท็จจริงอีกประการหนึ่งที่ทำให้ปัญหาในเรื่องการตัดสินความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์เป็นปัญหาที่ยิ่งยากคือขอเท็จจริงที่ว่าในช่วงที่อยู่ในครรภ์นั้นทารกก็พัฒนาการที่รวดเร็วมากกว่าตอนที่คลอดแล้ว นั่นคือแม้ตั้งแต่ตอนที่ เป็นไซอันไครับการผสมจน เป็นรูปร่างอย่างมนุษย์นั้นไคเวลา เพียงไม่กี่เดือน และพัฒนาการนั้นก็ เป็นพัฒนาการที่ต่อเนื่องกันไม่ขาดสาย ความเปลี่ยนแปลงในแต่ละชั้นของพัฒนาการที่ติดต่อกันนั้นไม่อาจเห็นไคชัดเจน การกำหนดเอาจุดไคจุดหนึ่ง เป็นจุดเริ่มความเป็นมนุษย์จึง ลวนแต่เป็นที่ไคแยงไคเทาๆกัน การกำหนดเอาจุดเริ่มแรกของการตั้งครรภ์ก็ เป็นที่แยง ไคว่า เป็นการตัดสินที่พิจารณาในเชิงปริมาณ แต่อย่างไคเดียว การกำหนดเอาว่าการคลอดเป็นจุดเริ่มก็ เป็นที่แยง ไคว่า เป็นการตัดสินที่พิจารณาในเชิงคุณภาพแต่อย่างไคเดียว และการกำหนดเอาจุดไคจุดหนึ่งในระหว่างพัฒนาการในครรภ์ก็ เป็นที่แยง ไคจากขอเท็จจริงที่ว่าพัฒนาการในครรภ์มีความต่อเนื่องไม่ขาดสาย การกำหนดจุดแยงระหว่างความเป็นมนุษย์กับความไม่ เป็นมนุษย์ย่อมไม่อาจมีค่าตัวไคได้ เป็นเรื่องน่าขันที่จะกำหนดว่าที่จุดๆหนึ่งในสายพัฒนาการนั้นทารกไคเริ่ม เป็นมนุษย์แล้ว แต่ก่อนหน้าจุดนั้นทารกยังไม่ เป็นมนุษย์ แม้ตัวไคเองที่แล้วทารกยัง เป็นสิ่งไรไคแล้วไคมองนั้นทารกมีค่า

เต็มที่แล้ว เมื่อเป็นเช่นนั้น จุดแข็งที่ตายตัวและชัดเจนจึงยากที่จะกำหนดลงไปได้ เรื่องของความต่อเนื่องในพัฒนาการแต่ละระยะจึงมีส่วนเป็นอย่างมากในการทำให้ปัญหาความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์เป็นเรื่องยุ่งยาก

ความคิดเรื่องศักยภาพ (potentiality) ก็เป็นสิ่งที่ทำให้ปัญหาเรื่องความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์เป็นเรื่องที่โต้แย้งกันได้อีกแง่หนึ่ง ทารกในครรภ์ในระยะแรกสุดไม่ไคมีคุณภาพอย่างไรที่ใกล้เคียงกับมนุษย์ทั่วไปเลย แต่มีเพียงศักยภาพอยู่ในวิสัยที่จะพัฒนาขึ้นเป็นมนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์ การมีศักยภาพที่จะเป็นมนุษย์สมบูรณ์ได้นี้ทำให้ทารกมีค่ามากกว่าเนื้อเยื่อธรรมดาๆ หนึ่ง แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือว่า เพียงแต่การมีศักยภาพอย่างเฉยๆ เป็นเงื่อนไขเพียงพอที่จะทำให้ทารกเป็นชีวิตที่สังคมต้องเคารพและมีพันธะทางจริยธรรมควย เช่นเดียวกับมนุษย์ทั่วไปหรือไม่ ฝ่ายอนุรักษนิยมถือว่าย่อมเป็นเงื่อนไขเพียงพอแล้วที่จะให้ค่าแก่ทารกเท่ากับชีวิตมนุษย์ทั่วไป แต่ฝ่ายเสรีนิยมถือว่าเพียงแต่การมีศักยภาพเท่านั้น ย่อมไม่ไคเป็นเงื่อนไขเพียงพอที่จะให้ทารกมีค่าเท่ากับมนุษย์ทั่วไป "การเป็นสิ่งซึ่งอยู่ในวิสัยที่จะเป็นของจริง" เป็นมนุษย์ไคในอนาคตไม่ไคหมายความว่า เช่นเดียวกับการมีของซึ่ง เหล่านี้ เรียบร้อยแล้ว" ¹ และฝ่ายที่เป็นกลางๆ มีความเห็นว่าศักยภาพที่จะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้นั้น จะคง แผลัวออกมาเป็นสภาวะที่เป็นจริง (actuality) ไคพอสมควรก่อนทารกนั้นจึงจะมีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ไค ซึ่งก็ยังคงพบกับปัญหาว่าคง แผลัวออกมา เป็นสภาพจริงไคในอีกชั้นไหนจึงจะเพียงพอ จึงยัง เป็นเรื่องที่โต้แย้งกันได้อีกต่อไป

จากความยุ่งยากโดยประการต่างๆ ในเรื่องความเป็นมนุษย์ของทารกตั้งแต่ไคกล่าวมานี้ การโต้แย้งของแต่ละฝ่าย คือฝ่ายอนุรักษนิยมและเสรีนิยมซึ่งมีมติตรงกันข้ามจึงดำเนินไปโดยยากที่จะตัดสินว่า เหตุผลของฝ่ายไหนมีน้ำหนักกว่าหรือสม เหตุผลมากกว่า แต่ละฝ่ายต่างก็ใช้วิธีการอ้าง เหตุผลในแบบที่พยายามชี้ให้เห็นความไม่อาจจะเป็นไปได้ในมติของอีกฝ่ายหนึ่ง จัดเป็นการอ้าง เหตุผลแบบสรุปรวบยอดลงให้เป็นไปได้ (reductio ad -

1

Engelhardt Tristram, "The Ontology of Abortion," Ethics 84

(April 1974): 224.

(absurdum) โดยฝ่ายที่มีความเห็นว่าทารกในครรภ์ไม่ใช่มนุษย์จะพยายามชี้ให้เห็นถึงลักษณะที่แตกต่างระหว่างทารกในครรภ์กับมนุษย์โดยทั่วไป เช่น ชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างตัวอ่อนในครรภ์อายุสองสามวันกับ เด็กอายุสองสามปี แล้วยุ่ว่าการถือว่าการถือว่าทั้งสองอย่างนี้เป็นสิ่งเดียวกันหรือมีค่าเท่าเทียมกันทุกประการ เป็นเรื่องเหลวไหล ฝ่ายที่ถือว่าการถือว่าทารกในครรภ์เป็นมนุษย์ เช่นเดียวกับมนุษย์ทั่วไปก็พยายามชี้ให้เห็นความใกล้เคียงกันเนื่องถึงกันระหว่างทารกในครรภ์กับมนุษย์ทั่วไป เช่น ชี้ให้เห็นลักษณะที่ใกล้เคียงกันเนื่องถึงกันระหว่างทารกในครรภ์ก่อนคลอดหนึ่งวันกับ เด็กก่อนหลังคลอดอายุหนึ่งวันแล้วสรุปว่าการถือว่าชีวิตทั้งสองนี้เป็นชีวิตคนละชีวิตและมีค่าแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงยอม เป็นเรื่องเหลวไหล ในขณะที่ฝ่ายเสรีนิยม เน้นในเรื่องความแตกต่างของพัฒนาการของทารกในครรภ์ในขั้นตอนนี้ขั้นปลายๆ ฝ่ายอนุรักษนิยมกลับ เน้นในเรื่องความใกล้เคียงกันของพัฒนาการแต่ละระยะ ขเท็จจริงทั้งสองฝ่ายใช่ เป็นมลพิษของใจ เป็นข้อเท็จจริงอันเดียวกัน คือพัฒนาการของทารกในครรภ์ แต่ทั้งสองฝ่ายมองข้อเท็จจริงนี้ไปในทิศทางที่ตรงข้าม เพราะเป็นการมองคนละแง่ ฝ่ายหนึ่งมองในแง่ของความแตกต่างและอีกฝ่ายหนึ่งมองในแง่ของความใกล้เคียงกันไม่ขาดสาย เมื่อเป็นดังนี้จึงดูเหมือนว่าครภวิทยาจะช่วยในการตัดสินว่าข้ออ้างของฝ่ายใดน่าจะเป็นที่ยอมรับกว่าไคนอย เช่นที่ โรเจอร์ เวอร์ธีเมอร์ (Roger Wertheimer) สรุปว่า

ข้ออ้างของทั้งสองฝ่ายมีน้ำหนักพอๆกันและก็มีจุดบกพร่องพอๆกัน เพราะว่าที่จริงแล้วข้ออ้างของทั้งสองฝ่ายเป็นข้ออ้างเดียวกัน เป็นข้ออ้างที่ชี้ไปในทางใดทางหนึ่งใดทั้งสองทาง ตัวข้อเท็จจริงเองไม่ชี้ไปทางใดทางหนึ่งแต่อยู่ที่ข้อเท็จจริงว่า หากท่านถูกชักนำให้เห็นควยกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง นั้นไม่ใช่ เพราะครภวิทยา แต่เป็นเพราะท่านมีทัศนคติขอเท็จจริงอย่างหนึ่งในแบบหนึ่ง เท่านั้น¹

1

Roger Wertheimer, "Understanding the Abortion Argument," in Moral problems, ed. James Rachels (New York: Harper and Row Publisher, 1975) p. 85.

เมื่อขอเท็จจริงในเรื่องพัฒนาการของทารกในครรภ์อัน เป็นพัฒนาการที่ต่อเนื่องไม่ขาดสายนั้นไม่เอื้ออำนวยต่อการที่จะตัดสินลงไปอย่างเด็ดขาดว่าทารกในครรภ์จะเป็นชีวิตมนุษย์ที่มีค่าอันสูงส่งกว่าไว้ความเคารพและมีพันธะทางจริยธรรมควบคู่กันแก่คนไหนโลกทั้งนี้จึงดูเหมือนว่าเรื่องความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์นั้นยังเป็นปัญหาที่จะคงมีการโต้แย้งกันอยู่ต่อไป แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อขอเท็จจริงในเรื่องนี้ไมอาจตัดสินค่าของตัวมันเองได้ ผู้ที่จะตัดสินคือเรา บุคคลที่จะต้องเผชิญอยู่กับปัญหาในเรื่องความถูกต้องของการทำแท้ง และหากว่าจำเป็นจะคงมีการตัดสินเพื่อแย่งว่าทารกในระยะใดจึงจะเป็นชีวิตอันสูงส่งต้องมีพันธะทางจริยธรรมควบคู่กัน ควรจะตัดสินโดยคำนึงสายกลางไว้ เป็นที่ยุติ นั่นคือไม่ควรจะปฏิเสธค่าของทารกในครรภ์เสียโดยสิ้นเชิง เพราะเมื่อพิจารณาในเชิงปริมาณและตัดสินด้วยโครงสร้างแล้วจะเห็นว่าทารกเป็นมนุษย์ อย่างน้อยที่สุดก็เป็นมนุษย์ในความหมายทางชีววิทยา และในขณะที่เดียวกันไม่ควรวิพากษ์ทารกในครรภ์อย่างเต็มที่เท่าเทียมกับมนุษย์ที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว เพราะเมื่อพิจารณาในเชิงคุณภาพและตัดสินกันโดยการมีบทบาทแล้วทารกในครรภ์ยังไม่อาจมีความเป็นมนุษย์ โดยเฉพาะในระยะต้นๆของครรภ์ การตัดสินความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์เพื่อให้ศาลควรจะพิจารณาจากเกณฑ์ทั้งสอง คือโครงสร้างและการมีบทบาท (v. supra p. 49) รวมกัน แม้ว่าเป็นการยากที่จะรวมเกณฑ์เข้าด้วยกันให้เด็ดขาดก็ตาม . . . เกณฑ์ตัดสินความเป็นมนุษย์นั้นควรพิจารณาจากโครงสร้างและการมีบทบาทรวมกัน การนิยามค่าความเป็นมนุษย์ด้วยโครงสร้างหรือบทบาทอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียวจะทำให้เกิดปัญหา¹ การตัดสินด้วยโครงสร้างอย่างเดียวอาจทำให้สรุปได้ว่าทารกที่เกิดขึ้นจากการผสมขึ้นในหลอดทดลองมีค่าเท่ากับนักวิทยาศาสตร์ที่ผสมนั้น และอาจทำให้มีการแบ่งค่าการทำให้คว่ำ เปรอ้มคาย เป็นความผิดเช่น เกี่ยวกับการขามนุษย์ซึ่งเป็นเรื่องเหลวไหล และในทำนองเดียวกัน การตัดสินโดยการมีบทบาทหรือมีประโยชน์ในสังคมแต่อย่างใดก็อาจทำให้มีการสรุปว่าหนูน้อยหรือเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งอาจมีผู้สร้างขึ้นใหม่การทำงานหรือการคิดได้อย่างมนุษย์ เป็นสิ่งที่มีค่ามากกว่าชีวิตของคนปัญญาอ่อน คนวิกลจริต หรือทารกในครรภ์ซึ่ง

1

R. J. Gerber, "Abortion: Parameter for Decision," Ethics 82 (January 1972): 146.

บุคคลควรมีความรู้สึกทางศีลธรรมตามธรรมชาติยอมรับไม่ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้การตัดสินหรือนิยาม
 ความ เป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์จึงต้องควรพิจารณาทั้งจากโครงสร้างและการมีพัฒนา
 พิจารณาทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพ และควรจะต้องยอมรับว่าความเป็นมนุษย์นั้นมี
 ทั้งที่เป็นส่วนซึ่งได้รับมาจากธรรมชาติและส่วนที่เป็นผลสัมฤทธิ์อันของบรรดาดัง เฝ้า เมื่อมีพัฒนา
 การไปพอสมควรแล้ว

การที่จะกำหนดจุดศูนย์กลางหนึ่งในสายพัฒนาการของทารกในครรภ์เพื่อเป็นจุดแบ่งว่า
 หลังจุดนี้ทารกมีความ เป็นมนุษย์ และก่อนหน้าจุดนี้ทารกยังไม่มีความเป็นมนุษย์อย่างชัดเจน
 และแน่นอน เป็น เรื่องที่ไม่อาจทำได้ เพราะพัฒนาการที่ไม่ขาดสายไม่อำนวยความสะดวก เช่นนั้นใด
 เส้นแบ่งที่ตายตัว เกิดขาดจึงไม่อาจจะมีได้ แต่เราก็สามารถกำหนดเอาช่วงใดช่วงหนึ่งหรือ
 ระยะใดระยะหนึ่งโดยประมาณที่ทารกจะมีคุณสมบัติสำคัญอันน่าจะทำให้สังคมต้องมีพันธะทาง
 จริยธรรมควย เป็นช่วงที่ใช่ เป็นบรรทัดฐาน เช่นอาจจะถือเอา เมื่อทารกในครรภ์เริ่มมีความ
 สึกในชั้นต่างๆ (simple consciousness) สามารถตอบสนองหรือมีความรู้สึกต่อสิ่ง เรา
 ใดอย่างหยาบๆ เป็นต้น แต่จะอย่างไรก็ตาม การจะหาจุดกำหนดเพื่อแบ่งระหว่างชีวิตทารก
 ในครรภ์ที่มีความ เป็นมนุษย์สมบูรณ์แล้วกับชีวิตทารกที่ยังไม่มีความเป็นมนุษย์นั้น เป็น เรื่องที่ยาก
 ที่จะหาเหตุผลมาชี้ขาดได้ จึงสรุปได้ว่าในเรื่องความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์อัน เป็น
 ประเด็นปัญหาแกนของปัญหาโตแยง เรื่องความถูกต้องของการทำแท้งนี้ เป็นปัญหาที่ยังไม่อาจ
 ตัดสินได้เด็ดขาด อาจสรุปได้แต่เพียงว่าทารกในครรภ์เป็นชีวิตมนุษย์ในความหมายทางชีว-
 วิทยา และกายของชีวิตในครรภ์นั้นจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆตามลำดับขั้นของพัฒนาการ อันมีคุณภาพของ
 ชีวิตเพิ่มขึ้น เป็นลำดับ ศักยภาพที่จะพัฒนาขึ้น เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยคุณภาพชีวิตอัน เริ่มมีขึ้นคัง
 แคมีการปฏิสนธิขึ้นจะค่อยๆแยกออกมา เป็นสภาพจริง เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อายุครรภ์ยังเพิ่มขึ้น
 พัฒนาการยังมีมากขึ้นเท่าไร คุณภาพของชีวิตก็ยังมีเพิ่มขึ้นในทารกในครรภ์มากเท่านั้น อาจ
 กล่าวได้ว่าทารกในครรภ์เป็นชีวิตมนุษย์ที่ยังไม่สมบูรณ์พร้อม (premature human life)
 การทำแท้งจึงจัดได้ว่า เป็นการทำลายชีวิตมนุษย์ แต่จะเป็นการทำลายชีวิตมนุษย์ที่มีค่าและ
 ความศักดิ์สิทธิ์ในชีวิตเท่า เทียบกับมนุษย์ทั่วไปหรือไม่นั้นยังมีส่วน เป็นปัญหาอยู่

สิทธิของสตรีกับการทำแท้ง

นอกจากเรื่องความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์อันเป็นเรื่องซึ่งยากที่จะคัดค้านถึง
 โลกกล่าวมาแล้วในตอนก่อน เรื่องสิทธิของสตรีที่จะเป็นมารคาก็เป็นเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่ง
 ซึ่งจัดเป็นประเด็นสำคัญของปัญหาโต้แย้ง เรื่องความถูกต้องของการทำแท้ง ฝ่ายเสรีนิยมมิใช่
 ประเด็นนี้เป็นอีกหนึ่งควยในการเสนอข้ออ้างว่าการทำแท้งเป็นการกระทำที่ไม่ผิดจริยธรรม
 โดยถือว่าเรื่องการทำแท้งเป็นสิทธิส่วนตัวของสตรีที่จะเป็นมารคา การคัดค้านใจในเรื่องนี้
 จึงควรจัดเป็นเรื่องส่วนตัวของสตรีที่จะเป็นมารคาโดยเฉพาะ ทารกเป็นเพียงส่วนหนึ่ง
 ของร่างกายมารคา และการทำแท้งเป็นเพียงการบำบัดรักษาที่แพทย์กระทำตามความเห็น
 ของมารคาเท่านั้น เมื่อเรื่องสิทธิของสตรีที่จะเป็นมารคาเป็นมคสำคัญประการหนึ่งใน
 ปัญหาจริยธรรมเรื่องนี้ จึงเป็นเรื่องที่ควรพิจารณาว่าสิทธิของสตรีควรจะได้รับพิจารณา
 ในเรื่องนี้เพียงไร

ในมคที่ว่าทารกเป็นเพียงส่วนหนึ่งของร่างกายเป็นมารคานั้น เป็นมคที่ไม่สมเหตุ
 สมผลและเป็นที่ยอมรับไม่ไคคัง โลกกล่าวมาก่อนแล้ว (v. supra p. 58) ส่วนความเห็น
 ที่ว่าการทำแท้งเป็นเพียงเรื่องของการบำบัดรักษานั้นก็เป็นที่ยังไคว่าการทำแท้งไม่ไค
 เป็นการรักษาในทกกรณี ซึ่งฝ่ายอนุรักษนิยมจะอ้างว่าไม่ว่าในกรณีไคการทำแท้งไม่อาจจัด
 เป็นการรักษาไค แม้จะถือว่าเป็นการบำบัดรักษาสำหรับสตรีเป็นมารคา แต่ไม่อาจจัดเป็น
 การบำบัดรักษาสำหรับทารกในครรภ์ไคเลย ซึ่งข้ออ้างและข้อแย้งกึ่งกล่าวนี้ยังคงต้องขึ้น
 อยู่กับปัญหาเรื่องความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์ การรักษาอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งในขณะเดียวกัน
 ก็เป็นการทำร้ายอีกฝ่ายหนึ่งยอมไม่อาจเป็นที่ยอมรับไคสำหรับฝ่ายอนุรักษนิยม ปัญหาว่าสตรี
 จะมีสิทธิในการคัดค้านใจทำแท้งเพียงไร หรือไม่ จึงยังต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวของกับเรื่อง
 ความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์อยู่มาก เพราะความขัดแย้งในเรื่องความถูกต้องของการ
 ทำแท้งนี้กล่าวไคว่าเป็นความขัดแย้งระหว่างทัศนะที่ปกป้องทารกในครรภ์กับทัศนะที่พยายาม
 ปกป้องและสนับสนุนสิทธิของสตรีที่จะจัดการกับเรื่องที่เกิดขึ้นในร่างกายของตน เมื่อปัญหา
 เรื่องความเป็นมนุษย์ของทารกก็ยังเป็นเรื่องที่ไม่อาจคัดค้านลงไปไคชัดเจน เค็ดขาดไค
 ปัญหาเรื่องสิทธิของสตรีที่จะเป็นมารคาในส่วนที่เกี่ยวของกับการทำแท้งจึงต้องมีส่วนเป็น

ปัญหาที่ยากอยู่บ้าง

ก. สตรีผู้ที่จะเป็นมารคามีสติที่เต็มที่ในการที่จะตัดสินใจทำแท้งหรือไม่

ฝ่ายเสรีนิยม โดยเฉพาะผู้ที่สนับสนุนการทำแท้ง เพราะถือว่าการทำแท้งไปโดยเสรีจะทำให้สตรีได้รับความยุติธรรมเต็มที่เท่าเทียมกับบุรุษ มักจะถือว่ามีสิทธิเต็มที่ (absolute right) ในการตัดสินใจทำแท้ง แต่มิฉะนั้นก็อาจเป็นที่ยอมรับได้ แม้สตรีควรจะมีสิทธิในเรื่องนี้มากกว่าบุคคลอื่นก็ตามควย เหตุผลก็คือทารกในครรภ์ไม่ได้อเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายสตรีในแบบเดียวกับที่อวัยวะเป็นส่วนหนึ่งของร่างกาย และก็ไม่ได้เป็นสิ่งแปลกปลอมที่เกิดขึ้นในร่างกายอย่างผิดปกติ แต่เป็นไปตามกระบวนการของธรรมชาติในเรื่องนี้โดยปกติ การที่ทารกคงอยู่ในร่างกายมารดานั้น เป็นขอเท็จจริงทางชีววิทยาในเรื่องการสืบพันธุ์ของมนุษย์ และเหตุผลจึงเป็นเหตุผลธรรมดาที่ให้เห็นว่าสิทธิของสตรีในเรื่องการตัดสินใจทำแท้งนี้ไม่ได้อเป็นสิทธิเต็มที่ก็คือการที่สตรีตั้งครรภ์นั้นนั้นไม่ได้อเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นได้โดยการกระทำของสตรีเอง แต่เกี่ยว ผู้ที่จะเป็นบิดามารดาต้องมีสิทธิในเรื่องนี้ควยส่วนหนึ่ง ควยเหตุผลสองประการดังกล่าวนี้ แม้จะไม่กล่าวถึงว่าทารกเป็นมนุษย์อันมีสิทธิในชีวิตควยคงขอร้องของฝ่ายอนุรักษนิยมมักก็เหมือนจะเพียงพอแล้วที่จะชี้ให้เห็นว่าสตรีผู้ที่จะเป็นมารดาไม่ใคร่มีสิทธิเต็มที่ในการที่จะตัดสินใจทำแท้ง หากเป็นสิทธิที่ยังมีส่วนถูกจำกัดควยขอเท็จจริงทางชีววิทยาในเรื่องนี้ แต่ทั้งนี้ การที่สตรีไม่ใคร่มีสิทธิเต็มที่ (absolute right) นี้ไม่ใคร่หมายถึงว่าสตรีไม่ใคร่มีสิทธิแต่อย่างใดในเรื่องนี้ซึ่งจะเป็นเรื่องยุติธรรมเป็นอย่างมาก

ข. สิทธิของสตรีผู้ที่จะเป็นมารดาควรได้รับการพิจารณาเพียงใด

แม้ว่าสตรีผู้ที่จะเป็นมารดาจะไม่ใคร่มีสิทธิอย่างเต็มที่สักใดในเรื่องการตัดสินใจที่จะทำแท้ง แต่สิทธิของสตรีผู้ที่จะเป็นมารดาในเรื่องนี้ย่อมมีมากกว่าสิทธิของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องของทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เพราะสตรีผู้ที่จะเป็นมารดาเป็นผู้ที่ควรรับผิดชอบในเรื่องนี้โดยตรงมากกว่าบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องของทั้งสิ้น เมื่อพิจารณาจากสภาพการณ์และสิทธิของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องของตลอดจนผลเสียของการกระทำแล้วการตัดสินใจในขั้นสุดท้ายยอมควรรจะ

ทอง เป็นการตัดสินใจของมารกา หากผู้ที่จะเป็นมารกาตัดสินใจไม่ยอมทำแท้ง การบังคับให้
 กระทำยอม เป็นเรื่องที่ผิด เลวร้ายและอับชรรรม และหากมารกาตัดสินใจกระทำโดยที่ไม่
 ขัดกับสิทธิของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง แล้วยอม เป็นสิทธิของมารกาที่จะกระทำและ เป็นผู้รับผิด
 ชอบต่อการกระทำนั้นโดยตรงใน เรื่องการถูกตำหนิหรือปรณามว่าใครกระทำการอันผิดจริย
 ธรรมจากผู้ที่ไม่เห็นควย หรือความผิดอันจะมีในกรณีที่กฎหมายถือว่าการทำแท้ง เป็นสิ่งผิด

ในเรื่องสิทธิของสตรีผู้ที่จะเป็นมารกาซึ่ง เป็นประเด็นสำคัญรองจากเรื่องความ
 เป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์ แม่จะกล่าวไควาสตรีควรจะมีสิทธิมากกว่าบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง
 ของในการตัดสินใจทำแท้ง และควรเป็นผู้ตัดสินใจในขั้นสุดท้ายแต่ก็ยากที่จะกำหนดควาสตรี
 ควรจะมีสิทธิแค่ไหน เพราะยังมีปัญหาว่าทารกในครรภ์เป็น "บุคคล" อันสังคมควรนำมาพิจารณาถึงสิทธิแค่ไหน